Թիւ. ՏԱՐԻ 8644 (Ն. Տ.) 21 ԱՊՐԻԼ 1896 — 9 ԱՊՐԻԼ 1896 — 7 ԶԻԼԳԱՏԷ 1313 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՐԵՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درطیوه غلطه‌ده آره‌وك غزه‌ته‌سی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	130
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռուստայ տան տպագրական մեքենաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ՎՈՒՀՄԱԿԸ

(ԱՊԷԼ ԷՌՍԱՆԻ ԲԱՏԵՐԱԽԱՂԸ)

Հեռագիրը ու բարիգան թերթերը վերջերս մասնաւոր շահեկանութիւն մը ընծայեցին Ապէլ Էռսանի անունին, Սակայն իշխանին հետ իր ունեցած մենամարտին պատճառով որուն շարժառիթն էր Վուհմին (La Meute) ներկայացումը Ռընէսանսի բեմին վրայ։ Այս թատերախաղին մէջ, զոր պիտի պատմենք քիչ ետքը, աղնուատոհմ՝ բայց անանկ դերակոս մը ու մայրը կան որոնցմէ մէկուն նկարագիրը իր անձին անարկութիւնն համարելով Սական իշխանը, պատուի հատուցում պահանջեց հեղինակէն։ Թէեւ փոխանակուած չորս գնդակները չի վնասեցին երկու մենամարտիկներէն ոչ մէկուն, բայց միջադէպը չի վերջացաւ այսքանով և Ապէլ Էռսան ինքնաբերաբար յանձն առած է հինգերին փոխելել իր խաղը, մանաւանդ որ միւսոյն ատեն ենթադրողներ եղան, ու գրուեցաւ քրոնիկներուն մէջ, թէ Մաքս Լէպոտի տիպարն ալ պատկերացուած կար անոր մէջ։ Կ'երեւակայէք ուրեմն թէ այս բոլոր ազմուկները, մեկնութիւնները ինչ հետաքրքրութիւն շարժեցին այդ գործին շուրջը, թէեւ թատերական տեսակէտով շատ մը քննադատելի կողմեր ունէր այն։

Մաքս Լէպոտիի տիպար կարծուածը խաղին դերուն է, թէեւ երկրորդական դեր մը ունի, Քլօտ Ռանլքէն՝ երասուն-քառասուն միլիոնի տէր երիտասարդ մը, որուն հայրը շինութեան ու տակարանի գործերու մէջ դիրած է այդ ահագին հարստութիւնը։ Այս տղան կ'ուզէ ազնուապետական շրջանակներու մէջ մուտք ունենալ ու չի յաջողիր։ որոնին դառնութենէն կուլայ երբ կիմանայ թէ քոյրը, որ ձախորդ ամուսնութիւն մը կնքած էր, սիրահար մը ունի. կը կասկածի՝ երբ հոմանուհին կը խաբէ զինքը, կը հաւանի որ իր միլիոնները խորեն, բայց չուզեր խաղալիկ դառնալ, այն մարդերէն է որոնց համար կ'ըսեն թէ ոչ մոլութիւն ունին ոչ առաքինութիւն։ Ու շրջապատուած է բարեկամներու, բարեկամուհիներու, սպասաւորներու վոհմակէ մը որոնք աչք տընկած են իր հարստութեանը և որոնց մէջտեղ չուարած կը մնայ։ Նեքեղ ապարանք մը կը բնակի որուն մէկ մասին մէջ տեղաւորած է իր քոյրը՝ Քաթէրին՝ ամուսինէն բաժնուած կին մը, եւ ուրիշ մէկ մասին մէջ՝ հոմանուհին, Մարսի։ Ինչպէս կ'երեւայ որ այդ քաղքենի զաւակը որ պարկեշտ զգացումներ ունի, յարգելի շընծայեր իր տունը. որովհետեւ տանը տէրը ինք չէ. իր դպրոցական մէկ ընկերոջը, Լանբսար դերակոսին յանձնած է զայն վարելու հոգը, ազնուական ճաշակով. անոր վրայ միայն վստահութիւն ունի, կոյր վստահութիւն մը։ Այդ դերակոսին բոլոր հարստութիւնը իր անունն է. հայրը, ծեր խաղամոլ մը, քլիւպին մէջ կորսնցուցած է 180,000 ֆրանք զոր եթէ յաջորդ օրը չի վճարէ՝ պիտի անպատուի. կուգայ զաւակէն խնդրել զայն։ Եւ դերակոսը, որ իր տրամադրութեան տակ գտնուած միլիոններէն կրնար առնել այդ գումարը կամ փոխ ուզել ֆրոտէն, այս խեղճի ժտիկ ճանքան թողլով՝ խաբէական հնարք մը կը մտածէ. հնարիչի կեղծ արտօնագիր մը գնել կուտայ անոր 400,000 ֆրանքի, որուն կէսը իր հաշուին վար կը դնէ ու հօրը կը յանձնէ. պէտք կ'ը այս անքնական գործառնութիւնը դիմելու։ Դերակոսին բոլոր մեղքը այս չէ սակայն. յարաբերութիւն ունի նաեւ իր բարեկամին քլոջը հետ որուն սիրաքանած էր առենօք, աղջիկնութեանը թուականին։ Միեւնոյն ատեն թեկնածու է մանկամարդ Ամերիկուհիի մը, Միս Լէլիէն որ հինգ միլիոն դրամօժիա ունի և հաւատ աչքով կը նայի իրեն։

Երկրորդ արարուածը կը ներկայացուցնէ դաշտահանդէս մը զոր կուտայ Քլօտ իր ապարանքի պարտէզին մէջ ուր կերեւան հոմանուհին ու քոյրը միանգամայն, իրենց բարեկամուհիներով, առաջինները հետաքրքրութեամբ դիտելով վերջիններն ու անոնց հետ խօսակցելով։ Օր. Լէլիէն ալ հրաւիրուած է։ դերակոսը իր սիրային յայտարարութիւնը պիտի ընէ անոր։ բայց կացութիւնը փոփուկ է։ խորամանկ ամերիկուհին գիտէ որ իրմէ աւելի իր միլիոնները կը գծնին։ և զգոյշ կը կենայ։ բայց Լանբսար անկից աւելի վարպետ է։ կիներուն հետ վարուելու եղանակը գիտէ։ փոխանակ գռեհիկ կերպով սիրոյ յանկերգներ կրկնելու որոնցմէ տարտակացած է Միս Լէլիէն, բարձրէն կը բռնէ գործը։ ինք ազքատ է, ինչպէս ամուսնանայ հարուստ օրիորդի մը հետ։ ամերիկուհին նախ կ'ապշի, յետոյ կը հմայուի այս համարձակախօսութենէն, և ինքզինքէն կ'առաջարկէ իր ձեռքը զոր մերժելու ձեւեր կ'առնէ դերակոսը. այնպէս որ, երբ Քաթէրին ներս կը մտնէ, Միս Լէլիէն՝ արցունքոտ աչքերով՝ կըսէ անոր «Չիս չուզեր»։ Խաղին գեղեցկագոյն մասերէն մէկն է այս, թատերական արուեստով ու գրագէտի գրիչով գրուած։ Յաջորդ տեսարանը բոլորովին հակառակ տպաւորութիւն կը թողու. տանը սպասաւորները, դերակոսին կողմէ ճանաչուած կառապանի մը դերդումով, դաշտահանդէսին մէջ, սեղանի պատրաստութեան պահուն, կ'ըմբոստանան ու կիսատ կը թողուն իրենց գործը, անկարգ պատշգամներով։ Քլօտ քնուելիւն մը կը բանայ —երրորդ արարուածը մտանք արդէն,— որու միջոցին կառապանը կը յայտարարէ իր տիրոջ թէ դերակոսը անոր քրոջ սիրահարն է և թէ այդ պատճառով լիազօր իշխանութիւն ստացած է տանը մէջ։ Խեղճ միլիոնատէրը ընկճուած կը մնայ, ամբողջապատ իր բարեկամին այս ընթացքէն, զոր քոյրն ալ կը խոստովանի իր կարգին. այդ կինը, գիտնալով որ դերակոսը Միս Լէլիէնի հետ պիտի ամուսնանայ, կրակ կարած է արդէն. չի խարուիր անոր ոգեղէն խօսքերէն որով կ'ուզէ հաւանութիւնը առնել. «Դուն բաթձը մտքի տէր ես. իրար սիրեցինք ու կը սիրենք դեռ. բայց պէտք է որ նիւթական կացութիւնս շիտակեմ. քաղաքութեամբ թող որ ամուսնանամ Միս Լէլիէնին հետ. Նորէն բարեկամ կը մնանք.»—Բնա՛ւ, կը պատասխանէ Քաթէրին, զքեզ կ'արհամարհեմ, բայց կը պաշտեմ. չեմ կրնար զատուիլ քեզմէ և եթէ խաբես զիս, գէշուշցիր։» Ու չատ չանցած, իր սպառնալիքը կը գործադրէ, եղբօրը իմացուցնելով կիսած արտօնագրին և 200,000 ֆրանքին պատմութիւնը։

Վերջին արարուածին մէջ, դերակոսը կարճատեւ բանտարկութենէ մը ու հարցաքննութենէ մը ետք, առժամապէս արձակուած է։ Հիմայ Քաթէրին, արդէն իսկ զղջահար, կ'ուզէ հետը ամուսնանալ, համոզելով եղբայրը հրաժարիլ իր ամբաստանութենէն։ խեղճ տղան, այս ամենուն ձեռքը խաղալիկ դարձած, ասոր ալ կը հաւանի. բայց երիտասարդը վտանգաւոր խաղ մը խաղացած էր. ամերիկուհին նկատմամբ իր կեղծ սէրը ճշմարիտի փոխուած է. և հիմակ, որ ա՛լ չի կրնար անոր ձեռքը խնդրել, արհամարհելով մինչեւ իսկ իր հայրը՝ ծերունի Լանբսարը, որ յանուն ընտանեկան պատուի եկած է պահանջել իրմէ որ ամուսնանայ Քաթէրինին հետ ու անոր երեսին տալով թէ ինք՝ խաղամոլը ու շարժառիթ իր կործանմամ՝ իրաւունք չունի պատուի խօսք ընելու, վերջին նամակ մը կը գրէ Միս Լէլիէնին ու անձնասպան կըլլայ։ Աղնուատոհմի արիւնը այդ ճգնաժամին մէջ եռացած էր իր երակներուն մէջ։

ԵՐԿԱՆԻՒՍ ՎՐԱՅ

ԻՐԱԿԱՆ ՈՒ ՔՄԱԾԻՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

Գ.

Բայց չէ, ուրիշ բան մ'ալ կայ որուն անոր կը քաշեն եղեր կանայք (գնդի անգլիացի կանայք) այն ալ... ոտնագնդակն է (football). եւ ալ կը կարծէի թէ այդ խաղը հոստեղի երիտասարդութեան համար երկնից դրկած մէկ պատուհան էր։ Տիտր աչքերով է որ կը գիտեմ այն նկարը որ կը ներկայացէ կանանց ֆո–թպոլի բլըպին մէկ փորձը. հազիւ թէ բլըպը ստեղծուած, արդէն յառաջդիմութիւնը վիթխարի է (ինչ քանի կարող չէ՞ն ասոնք) ու համարձակութիւն ունին հոգարաւոր հանդիսատեսներու առջեւ մաղ մը կազմակերպելու, շրջապատակ դաշտին մէջտեղ քանի չափ օրիորդներ (կամ տիկիններ), հրաշալի ճարտարութեամբ, կը ջանան ոտքի հարուածներ տալ գնդակին, որ օդին մէջ կը ցատքտէ չուարած. մէկուն քթէն արիւնը սկսած է հոսիլ յորդառատ, մինչ միւսին ծնօտը գրեթէ ջախջախուած է՝ փառաւոր՝ սակայն անզգոյշ հարուածէ մը. ուրիշ մը իւր կուրծքը կը սեղմէ ահռելի ծամածռութիւններով, իսկ չորրորդ մը գետինը փռուած ի զուր կը ջանայ հոգէն քիչ մը այժ առնուլ, անդին...։ Օհ, չէ՛, ալ չպիտի չարունակեմ. գոցեցէք աչքերիդ. «Տիկնայք փափկասունք Պոլսոյ ոստանին», որպէս զի չի վիրաւորուին այդ տեսարէն. խնդեցէք ձեր ականջները որպէս զի ձեզ չհասնին կիներու յաղթական աղաղակներուն հետ ցաւագին հառաչներ, գոցեցէք ձեր սիրտը որ գայրոյթէն չպայթի, և կարելի է պիտի թեթեւնայ ձեր զգացած պժգանքը երբ գլուխիդ դարձընելով տեսնէք թէ ձեր արիւնտեան քոյրերը աւելի քարձր խրախուլի մ'ալ կը բաղձան։

Հաղիւ մէկ քանի շաբաթ առաջ Օքսֆորտի ու Քէմպրիճի համալսարաններուն դրաներն. ոտ առնելով, կը գոչէն «բաց մեզ,...». այս պաղատական ձայնին ի լուր, այդ հաստատութեանց տեսուչ ժողովները կը գումարուին չտապաս, տեսնելու համար թէ ի՞նչ կար բացուելիք. դուռները. արդէն անոնք չատանց բաց էին կանանց համար, որը կրնային հոն ուսանիլ պարապիլ. ուրեմն ի՞նչ կրնար ըլլալ. «կիսագիր կուզենք, եղաւ պատասխանը, թողէ՛ք որ մենք ալ քնութիւն տանք, մենք ալ կարենանք B. A. (Bachelor of Arts) աստիճանի արժանանալ, ինչ որ կը փափագինք՝ երիկմարդկրուն հետ հաւասարութիւն է, և ոչ այլ ինչ»։ — Իրաւունք ունին, զոչից համալսարաններուն մէկ մասը. — Ամենուին, որոտաց միւս կողմը. «քուէի, բուէի» ձայնեցին ամէնքն ալ. պահ մը վերջ քուէարկութեան արդիւնքը կը յայտնուէր. թողով քոյրերուն ամենալ իրենց եղբայրներուն... անքաղաքավարութենէն. Օքսֆորտ կարուկ կերպով ու առանց դիշողութեան մերժած էր. Քէմպրիճ քիչ մը աւելի փափկանկատութեամբ, արդեօք այս վերջինը կը յուսար գտնէ ուսանողահիներու երախտագիտութիւնը չահիլ, կամ թէ կուզէր նոյն իսկ մերժելու մէջ ազգական կարողը մը մնցնել։

Այս տեսակ փոքրիկ ձախորդութիւններով չէ որ տիկինները պիտի յուսահատին, քանի որ անոնց փոխարէն ունին իրենց յաջողութիւնները. ու ի՞նչ աւելի փայլուն ապացոյց կրնային տալ ազգը, քան համազգային «Իգական» ժողովը որ մէկ քանի օր առաջ Փարիզի մէջ գումարուեցաւ. ալ ո՞վ պիտի համարձակի ըսել թէ անոնք անկարող են ընելու ինչ որ արք կրնան, ո՞վ պիտի կրնայ պնդել թէ անոնց ըրած ազմուկը չհաւասարեցաւ (եթէ չգերազանցեց) Բոլէ-Գուլրոյեան ժողովին. չէ՛. պէտք է արդար ըլլանք, քաղաքակրթեալ աշխարհիս չորս կողմէն հոդ խտնող ներկայացուցիչ սիկնանց. ու հիանանք այն եղանակին վրայ որով առլի օրէն իսկ կրցին իրենց արժանապատուութիւնը պահել։ Հոն ալ, ինչպէս ամէնուրէք, գտնուեցաւ անդամ մը որ ամէն բանի հակառակիլու պաշտօնը ստանձնեց։ Տիկ. Էշոնի Ռուզատ, անունը լաւ միտքերնիս պահենք, արժանի է այդ պատուոյն, սկսաւ նախ ընդդիմանալ առաջարկուած նախագահութիւնն և «Հա այնքան տգիթորուհիներ կան, գոչեց, ինչո՞ւ նախագահութիւն տանք հնով մը որ իւր տան սենեակները վարձու տալով կապրի...»։ Ասոր հետեւող խառնակութիւնը ու ազմուկը միայն նմանելիկով ի՛նչպէս pileերու միաւորումէն յառաջ կրնար գալ. մէկը անվերջ խնդուքի տաքնապի մէջ ինկած կը գալարուէր։ ուրիշ մը գայրոյթի քամիէ մը կը դողդողար անդամ տիրեւի մը պէս։ որը «օհ»երու և «ահ»երու պահեստ տուփը բացած անոնցմէ տեսակաւորելի մը կ'ելլեցնէր, որն ալ, կարծես յոյսը կորած մարդկային ներգոմատութենէ։ բազկատարած, Ամենակարողին գթութիւնը կը հայցէր. անոնցմէ մին, սակայն, ամենէն խելացին փրթաւ, և զարաւոր ձայնով մը Տիկին Ռուզատը ի կարգ հրաւիրեց. (իրը թէ միայն ան պէտք ունենար ադ հրաւէրին). բայց ան ի լուր այս թշնամանաց, դիւցազնաբար պատասխանեց. «մի՛ նախատէք զիս, ամուսնս հոս է, և քաղաքապետութեան անդամ է». երգը միայն կը պակէր, ուստի ամէնքը միաբերան սկսան երգանակել «Ամուսինս, ամուսինս» բառերը։

Ծանկարծ ձայն մը կը բարձրանայ ու կ'առաջարկէ նախագահ ընտրել Կրիցոգոյն տիկինը. հմայքով մը ամէն ազմուկ կը մեռնի ու անձկութեան մէկ քանի վայրկեաններ կը սահին, սակայն ոչ ոք կը խզէ լռութիւնը, ոչ ոք կը պահանջէ նախագահելու պատիւը... այդ գիտով։ Հուսկ ուրեմն, փոքրիկ այս անկումէն օգուտ քաղելով կրկին կ'առաջարկեն և, այս անգամ, կընտրեն վարձուոր ընդունող տիկինը։ Հիմայ նախագահին ճառը կ'սպասուի. թէպէտ դեռ ժժգոյն ու զոդոջուն, մտածելով թէ իրենց մեծ դատն է որ խնդրի տակ է, մեծ ճիգ մը կընէ ինք իր վրայ (անձնական դիւցազնութիւն) ու կսկսի խօսիլ։

Հեռաբրբրութիւն կը տեսնեմ աչքերուդ մէջ, տիրկի ընթերցող, որ յոգնութիւն առիր ինձ ընկերանալու. կարծեմ կ'ուզես այդ ազնուական Տիկնոջ ճառն ալ մանրկ ընել. մարելի է, կըսես, հոն պիտի գտնենք «նոր կնոջ» սահմանը։ սակայն անօգուտ է այդ, հերքիք է մէկ երկու նախադասութիւնները միայն կարդալ ու ամենքը հասկցած պիտի ըլլանք, ուրեմն ձգէ՛ գլուխդ, ու լսէ՛ մեզի զոր քու ընկերդ, կինը, քեզ դէմ կարձակէ.

«... Դուր պարտայք, ընկերութեան ամէն մէկ մասը գրաւած էք. այդ արդար չէ՛, և ինչ որ արդար չէ՛, չկրնար տեւել մշտ. մենք ալ կը պահանջենք տեղ մը, ձեր քովը պրեւուն տակ... Կինը բարձրացընելով, մարդն ալ բարձրացուցած կըլլայ, մայրը հաւասարցնելով հօրը, զանիկա յաչս իր սրգոյն աւելի նուիրական, աւելի յարգելի կընէք...»։

Ամէն!

Մանչէսթրը — ՍԱՅԵՐԻՍԴ

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ, ֆրանսայի նշանաւոր վիպասանը, որ ուղեւորութիւն մը կատարելու վրայ էր դէպ Իտալիա, ճամբան հիւանդնալով պարտաւորուեր է կանգ առնել Վիենեակի մէջ, ուր անկողին ինկեր է։

ՏՈՒԹՈՐ ՔՈՆՍԹԱՆԹԷՆ ԲՕԼ, ուսուցիչ Բարիզի բժշկական համալսարանին և անդամ բժշկական Ակադեմիին, մեռեր է։ Այդչէն չատոնց իւիր ուղղութիւնը խանգարուած էր։ Զորսուկէս ամէ ի վեր անկողինը կը գտնուէր ուսկից ա՛լ չկրցաւ ելլալ։

Իր երկար տապաստանի մէջ տոքթոր Քոնսթանթէն Բօլ մանաւանդ սրտի հիւանդութեանց և անատոմիաբանութեան տուաւ ինքզինքը։ Բժշկական մէկ քանի գործեր հրատարակած է։ Յաջողագոյն բժիշկ կարգուեցաւ Սէնդ-Անդուանի, Լաճարոտաղիեան և Շարիթէի հիւանդանոցներուն։ Պատուոյ լեգէոնի սպայի աստիճան ունէր։

ԿԷ ՀԱՒԱՏՈՒՈՒԻ թէ կան մայր թռչուններ որ ժամանակ մը կը կերակրեն իրենց ձագերը երբ ասոնք վանդակի մէջ կը բանտուին, մինչեւ որ զանոնք ազատիլ յուսահատին։ Այն ատեն անոնց կուտան թունաւոր խոտ մը, որպէս զի ուտեն, մեռնին և վերջանայ անոնց բանտարկութիւնը։ Քէրոլ Էպպել անուն թերթ մը ոսկեսարեակի («որը ասմա գուլա») մը վրայ հետեւեալ պատմութիւնը կ'ընէ որ կը կարծէ թէ կը հաստատէ այդ խօսքը։

«Երբ շաբաթ մը առաջ քանի մը տղաք ձեռք ձգեցին բոյն մը որուն մէջ ոսկեսարեակի երեք ձագեր կային։ Տղաք ձագերն անմիջապէս վանդակի մէջ դնելով օտար մը վրայ կախեցին։ Շուտով մայր թռչունը երեւցաւ, ձագերը փնտռելու գնաւ, և քիչ յետոյ անոնց ճիչերը լսեցաւ։ Շատ մանկիկ ձագերը այսպէս կերակրել կանոնաւոր կերպով քանի մը օրեր, կը թուէր թէ չատ ուշադրութիւն չէր տար մօտը գտնուող անձանց։ Բայց կիրակի օրը հաստատ ազգերդական վանքանը որ ապացոյց տուաւ թռչուններուն վերաբերեալ յիշեալ վարկածին։ կիրակի առաւօտ կանուչ ճիւղ մը բերաւ ձագերուն և ինք աներեւութացաւ։ Ժամ մը չտեւեց և ահա ամէնքն ալ մեռած էին։»

—)(42)(—

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

Տ'Արժանթոնի գրութիւնն էր սկսնակին գլուխն մէջ խառնել ամէնէն այլապան ծանօթութիւնները, լատիներէն, յունարէն, գերմաներէն, գրահաշիւ, երկրաչափութիւն, մարդակազմութիւն, համաձայնութիւն, տարրական բոլոր անկրաժէշտ գիտելիքներով։ Ցեսոյ բնութեան կը մնար չակել, պարզել, բաշխել բոլոր այդ խառնակոյտը։

Մեթոտը կրնար պատուական ըլլալ, բայց կա՛մ շատ ընդարձակ երեւնալով զարուն իմացականութեանը, կամ ուսուցիչը չունենալով իր տեսութիւնները գործադրելու ճարպիկութիւնը, ձէք չկրցաւ օգուտ քաղել։ Նա սակայն իր տարիքին նայելով բաւական առաջացած էր, և հակառակ իր կցկտուր դաստիարակութեան, աւելի խելացի էր քան ուրիշներ տասնմէկ տարեկանին մէջ։ Բայց իր ուսման առաջին տարիներուն մէջ եղած բոլոր չկրթումներ ու խառնափնթթ բաները աւելի կը կնճռոտէին այդ խճողուած մեթոտէն որուն կենթարկէր զինք իր նոր վարժապետը։ Ցեսոյ, կը սոսկար այդ տիրական անձէն. և մանաւանդ, բնութիւնը կը խռովէր զինք, ամբողջովին կուլ կուտար զինք։

Մարոնվալ թիմպանիսի փոքր գարշահոտ բակէն, Տուզ-Մեդոնի սոսկալի անցքէն մէկէնմէկ փոխադրուելով արձակ դաշտի մէջ՝ բռնուած, համակուած էր բնութեան տեսիլքէն և անոր մշտական չփումէն։

Երբ, յեսմիթօրլի ամէնէն գեղեցիկ ժամերուն աշտարակիկին մէջ ուսուցիչն և գիրքերու դէմ կը գտնուէր, մեծ տեսարակի մը վրայ ծուած, որուն դիներուն պարելը կը տեսնէր, խլ փափագներ կուենար խոյս տալու, կանոնագրին մէկ յօդուածը ոտնակոխ ընելու զարդացական բուռն, ազատութենէ գրգռուած փախուստով մը։

Դէպ ի բաց պատուհանները՝ ծաղկալից մայիսը կը զրկէր իր բոյրերը, անտառը կը տարածէր իր կանանչութիւնը ծիլանքները, և ձէք կընկճատէր իր դասը հետեւելու համար ճիւղերէն խուսափող թռչիւններու կամ շիկագոյն արատին զոր շրջապատող սկիւռ մը կը խառնէր մեծ կաղնիի մը մութ տերեւներուն։ Ի՞նչ չարչարանք «վարդն» հոլովել քանի մը լեզուներով, մինչ անտառին եղրը կը լուսաւորուէր՝ մինչեւ կէս բարձրութեան վրայ՝ կակուղ, նորածիլ ցոլքովը վայրի մասուրներուն։ Ասոր վրայ միայն կը մտածէր. բաց օդին մէջ, արեւուն տակ գտնուիլ։

—Այս տղան ապուշ է, գոչեց տ'Արժանթոն, երբ իր հարցումներուն, իր փաստերուն, ձէք չուարած երեւոյթով մը կը պատասխանէր՝ իբր թէ պատասխանելու համար գահավիժած ըլլար այն ծառերուն կատարներէն որոնց կը նայէր կամ թեթեւ ամպէն որ դէպ արեւմուտք կը վազէր։

Իր երկար հասակը՝ որ տարիքին դասյով շատ զարգացած էր՝ կանգներ էր իր շուարուն երեւոյթը, և բանաստեղծին բոլոր խոստովանները ուրիշ քանի չէր ծառայիր եթէ ոչ աւելի չփոթեցնել զայն, նեղել անոր շատ խճողուած յիշողութեան անդոր ջանքը։

Ամիս մը ետք, տ'Արժանթոն յայտարարեց թէ ետ կը կենար այդ գործէն, թէ ի զուր կը վատնէր թանկագին ժամանակ մը զոր կը գողնար իր լուրջ զբաղումներէն։ Իսկապէս ինք ալ զսկ էր որ կարգալ այդ կանոնագրին բազմազան պահանջումներէն որոնց այնքան կցպատակած էր ու այնքան կաշկանդուած անոնցմով։ Ցեսոյ տղան։ Իտա կամ լաւ ևս Շառլոթ ինքն ալ յաջարութեամբ ընդունեց այն գաղափարը թէ ձէք անկարող մը, փակ իմացականութիւն մըն է. լաւագոյն կը սեպէք համարիա գտնուիլ քան լսել ցաւագին վէճերը, գայրոյթները, արցունքներն այդ դժուարին դատարարութեան։

Ամէն քանէ աւելի անդորրութիւնը կը պաշտէր, և կուզէր որ իր շուրջ ամէն մարդ զոհ ըլլայ։ Իր տեսութիւնները, իր մտքին պէս անձուկ, երբէք ներկայ օրուընէն ադին չէին անցներ, և ամէն ապագայ սուղ կերեւնար իրեն՝ եթէ անմիջական հանդարտութիւնը անոր համար խանգարուէր։

Երեւակայեցէք թէ ձէք ո՛րչափ ուրախացաւ այլ եւս իր աչքին առջեւ չունենալով տա անողոք կանոնագիրը. Ժամը վեցին զարնող—Տ.—Վեցին եօթը նախաճաշ.—Եօթնին ութը և այլն... Ժամանակը լայնցած, թեթեւցած երեւցաւ իրեն։ Որովհետեւ ազէկ հակցած էր թէ տան մէջ ամէնքը կը նեղէր, միմիայն այն եղանակէն որով մայրը կը համբուրէր զինք, այն ձայնէն որով մայրը իրեն կը խօսէր Անոր առջեւ, ամբողջ օրեր խոյս կուտար այն բացարձակ արհամարհանքով որ այնքան քնաքան է տղոց և թափառիկներու։

Մեծ բարեկամ մը ունէր, անտառապահը, մեծ բարեկամուհի մը ունէր, անտառաբ։ Առտուընէ կեղար կերթար, կը հասնէր Արշանպօլիսու փոքր տունն այն պահուն երբ կինը, «բարիլյոյներուն» տունը երթալէ առաջ, նախաճաշ կուտար իր մարդուն մարբուրիկ ու զով սրահին մէջ ծածկուած բաց կանաչ թուղթով մը որ հարիւր անգամ շարունակ կը ներկայացնէր միեւնոյն դարանակալ որսորդը, միեւնոյն խուսափող ճագարը։

Անկից կանոնէին որսաստունը որ լեցուն էր մարդուղղ շուներով, որոնց փոքր ազաւակները, հալիւնները, ցատկտուքները կը յարձակէին, կը խառնէին վանդակին ձողերուն դէմ մինչեւ որ՝ կարճ, երկար, ճեղքուած ցռուկներու, ուղիղ, կամ, բեկբեկուն ականջներու այդ բազմութիւնը ազատ արձակուելով ցրուէր պարտէզին ամէն անկիւնները, երանութիւնն ու ազատութեան առաջին յաջտակումովը։ Եւ հասարակաց ուսանակէն ու որսատան յարդէն հեռու ի՞նչ բնական ոստիւններ, ի՞նչ ձեւեր կառնէին անոնք։ Դեղնախայտ դանիկները, որոնք այնքան շատ կընտրանան ու կը հնազանդին, փոքր կարճոտները տափակ քիթով, կոնաքուսմ անցնելու կարող որուն կարծես մասը կը կազմէ իրենց կծկուած մարմնը վազքի պահուն, անառակ կոկիզոնները, երկար մազերով, մեսաքաւէտ, թաւչանման, իրենց ամէն մէկ չարժումին դգուանքներ թափուելով, և Ափրիկէի ալո–կիսոնները՝ որսի համար քիչ մը չատ մեծ ու փառաւոր, և տոհմանշանական բարձրները, ամէն տեսակները կը գտնուէին հոն։ Հայր Արշանպօլ ծանրօրէն կը մարդէր իր աչակերտները բանամանեակներով, մարդակի հարուածներով և աչքի խիստ նայուածքներով կարգ մը անասնոց համար այնքան ջղագրգիռ որ կը զսպէն զանոնք, կը տարմակնեն, կ'երկարացնեն գետնին վրայ, երկչոտ ու սպասուն։ Ձէք երբեմն կը մտածէր բմբռատ չան մը հանդէպ. «Շուն մը աւարկ որ մեթոտ բան մը չի հասկնար» և կուզէր անտառ տանիլ զայն իր հետ, մասնակից ընել բացօթեայ անփոյթ կեանքին որ իրեն ալ կեանքի լեռատուութիւն մը կուտար։

Այնքան գոհ էր փոքր ձէք, այնքան հպարտ՝ պահակին ընկերանալուն անտառին մէջէն, քալելով այդ սոսկալի մարդուն քովէն, արկաւիրքը շրջականերուն, որուն մարդական երեսոյթ մը կընծայէր իր ուսընդունելի հրացանը։ Անոր հետ, ինք կը տեսնէր մասնաւոր անտառ մը չատ կենդանի ու չէն, զոր տգէտները չեն ճանչնար։ Տերեւներուն մէջ խռովումներու տեղ, խոտերուն ներքեւ ծածուկ շշնոյներու տեղ, զարա ամենաթեթեւ քայլը կը շրջուցընէ, աչքին առջեւ ուներ անդորր տեսարանը անասուններուն որոնք արձակ համարձակ իրենց գործերուն, իրենց հաճոյքներուն կերթային էջ փարան մը, ետին ձգած իր ձագերը, որ մրջիւնի բոյներու մէջ կը կոցէ այն ճերկոտիկ հաւկիթները մարգարտի խշշորութեամբ որոնք կը դիզուին ծառերու տակ. կամ այծեամներ որոնք ծիլեր կը ճարակին ծառուղիներէն անցնելով զարմացկոտ նայուածքով, ձգտուած թաթերով, աւելի զուարթուն քան երկչոտ։ Ցեսոյ նապաստակները անտառին եզրը՝ և հետեւապէս հերկուած հողերու վրայ, ճագարները, կաքաւները։

Նորաբղջոջ ճիւղերու նրբաձիգ վարագոյրին ետեւ, որոնց մէջ ծաղկաւէտ սրամփուշերը կը ձգէին իրենց խորանի փունջերը համակ ապիտակ ու անաղարտ, այս կեանքերը կը շարժէին, կերթեւեկէին, երկար ծառերու ստուերին խառնուած։ Անտառապահը կը հսկէր շուներուն, թռչուններուն վրայ։ կը ընդէր վերապակար կենդանիները, իժերը, անձեղները, սկիւռները, գաշտամուկերը, խլուրդները։ Այդ աւերիչ կենդանիներուն ամէն մէկին գլխուն կամ պոչին համար ուշաչի կը վճարուէր իրեն, և վեց ամիսը անգամ մը Բոսպէյլի քաղաքապետարանը կը տանէր ամբողջ հաւաքածոյ մը փոչոտ ու չորցած թռչնիներու, որոնցմով կը լեցնէր իր պայուսակը ամէն օր։ Ա՜հ, եթէ կարենար անոր մէջ դնել նաեւ բոլոր գողտրակներուն և մանաւանդ փայտի գողերուն գլուխնե՞ր։ Վասնզի իր անասուններէն աւելի իր ծառերը կը սիրէր հայր Արշանպօլ։ Այծեամի մը տեղը կուգայ. մեռած փոսրանի մը փոխարէն գարնան հագարներով կը ծնին։ Բայց ծառ մը օրքան ուշ կը մեծնայ։

(Շարունակ.)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9,21 ԱՊՐԻԼ, 1896

Քաղաքական կացութիւն

ԱՓԻՐԵՆԱՆ ԴԻՊԱԾՆԵՐ

Մադագասկէնեռուն տատամբութեան վրայ Պ. Զէմպրլէ՝ի ընդունած պաշտօնական հեռագիրք շարժման ընդարձակելը կը ցուցնեն։ Կը հասկցուի թէ Բարեյուսոյ կուսակալ Սըր Հերքիուլես Ռոպինսըն շարժման կարեւորութիւնն ի սկզբան լաւ չէր ըմբռնած։ Հիմակ ամենայն փութաջանութեամբ Բարեյոյսէն կանոնաւոր հետեւակ և ձիաւոր զօրք կը ղրկուի Անգլ. Ընկերութեան երկիրն, և Անգլիայէն ալ Բարեյոյս զօրք կը ղրկուի։

* *

Ափրիկէի մէկ ուրիշ կողմը զինուորական գործողութիւնք ամենայն ոգեւորութեամբ կը շարունակուին։ Եգիպտական զօրքերն ամրացած են Ադաշէ՝ Նեղոսի վրայ, և հոն իրենց ոյժը կ'ամփոփեն՝ նոր արշաւանք մ'ընելու դէպ յառաջ, դէպ ի Տոնկոլա, որ իրենց կէս նպատակին է։ Սուտանցիք, Եգիպտացիներուն յառաջխաղացութիւնը կասեցնելու համար, հակառակ կողմէն մինչեւ Սուարտա եկեր են, իրենց գլխաւոր բանակն ունենալով Հանէէքի մօտ Ապու-Ֆամմէ։ Եգիպտացիք շատ մը յաւելուածական ապոյներ ընդունած են, և Գահիրէէ կը գրուի թէ հոն տեսնուած պատրաստութիւնք այնքան կարեւոր և հեռանկատ են որ կարծես թէ Խիվական կառավարութիւնը բովանդակ Սուտանը գրաւել և նորէն Եգիպտոսի հետ միացնել որոշած ըլլար։

ԱԹՈՍԻՐԻԱ.— Հոկտեմբերեան պայքարը—Օրուան խնդիրը Վիեննայի մէջ՝ հակահրեականաց պարագլուխ Տքթ. Լիկըրի վերընտրութիւնն է։ Կը յիշուի թէ նախորդ քաղաքային խորհրդոյն մէջ առաջին անգամ ըլլալով հակահրեականք մեծամասնութիւն շահելով, իրենց պետը քաղաքապետ ընտրած էին, բայց որովհետեւ Լիկըը հակավարչական բուռն յայտարարութիւններ ըրած էր, իւր ընտրութիւն չվաւերացուեցաւ Կառավարութենէն, և զայն ընտրող խորհուրդը լուծուելով, նոր ընտրութեան հրաման տրուեցաւ։ Բայց այս նոր ընտրութեան մէջ դարձեալ հակահրեականք յաղթեցին Ազատականներուն և Հրեաներուն դաշնակցութեան։ Կը կարծուէր թէ հակահրեականք կառավարութեան հանդէպ չափաւորութիւն ցուցնելու համար ուրիշ մը պիտի ընտրէին քաղաքապետ, բայց դարձեալ զՏքթ. Լիկըը ընտրեցին։ Սա ընդունեց իրեն առաջարկուած պաշտօնն, և այս առթիւ ժողովոյն մէջ ճառ խօսելով, ըսաւ որ եթէ բարեկամաց բռնձանքին համեմատ կ'ընդունի սոյն պաշտօն, վարչապետ Պատէնի կոմսին դէմ պայքար մղելու նպատակաւ չէ։ Լիկըը ժողովոյն մէջ և ժողովէն դուրս ջերմ ծափերով ընդունուեցաւ, բայց ծափերը չեն բաւեր քաղաքապետ ըլլալու համար։ Պատէնի կոմս դարձեալ կ'ըսէ թէ կայսեր պիտի չյանձնարարէ Լիկըրի ընտրութեան վաւերացումը։

ՄԻԿՐՈԲՆԵՐՈՒՆ ԶՆՋՈՒՄԸ

ՌԷՕՆԳԷՆԻ ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐՈՒՆ ՇՆՈՐՀԻՒ

Նիւ Եորք, 15 Ապրիլ.

Ամերիկեան գիտական ակադեմիայի մէջ ամենամեծ հետաքրքրութիւն շարժեց Շիքակոյի Բժշկական Համալսարանին ուսուցիչ Բրոֆ. Բլաթի, Բրոֆ. Բայդմէնի և Բրոֆ. Պէնէթի այն յայտարարութիւնը թէ իրենք գտած են որ Ռէօնգկէնի ճառագայթներն (որով անտեսանելոյն լուսանկարը կը հանէ) կարող են սպանել և ջնջել հնամատի, կեղծմաշկի, թոքատապի, ինֆլուենցայի, ժանտատենդի, հիւծախտի և ածխախտի միկրոբները։ (Զըսէ՞ք՝ բանասէ մ'են այս օրհնեալ ճառագայթները։) Հոս ի Նիւ Եորք ժամանակէ մ'ի վեր գիտական մարդիկ փորձեր կ'ընեն՝ ի Գերմանիա և յԱւստրիա նոյն նպատակաւ եղած փորձերուն ուղղութեամբ, բայց ցայս վայր հիմնաւոր արդիւնք մը ձեռք բերուած չէր։ Հետեւապէս, Շիքակոյի Բրոֆէսորներուն ըրած յայտարարութեան մանրամասնութեանց և ապացուցանց մեծաւ հետաքրքրութեամբ կը սպասուի։

(Շատ կը վախնանք որ «խոզերու այն մեծ մայրաքաղաքէն» (Շիքակո, «Բորքորոլիս») եկած այս գիտական լուրերէ՞ մը չըլլայ Շիքակոյի համար։

ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆՆ Ի ՊԵՐԼԻՆ

Հերքուեցաւ այն լուրը թէ Վիլհէլմ կայսր Վիեննայէ ցուակցական հեռագիր մը ղրկեր է Պ. ֆոն Բոյշէի հետ ծանուցեալ մեծամարտին մէջ սպանուած Պառոն ֆոն Շրատէրի ընտանեաց։ Այս դժբախտ ընտանիք նախ որոշեց հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարել տալ Ֆրիտէնաքիրխէ (Եկեղեցի խաղաղութեան) անուն լուտերական եկեղեցւոյն մէջ ուր թաղուած է Ֆրետերիկ կայսր։ Բայց Արքունեաց կողմէ պէտք եղած արտօնութիւնը զլացուեցաւ։ Ասոր վրայ սգակիր ընտանիքն որոշեց հոգեհանգստեան արարողութիւնը կատարել տալ Բոցտամի պահակազօրաց եկեղեցւոյն մէջ, քանի որ հանգուցեալը թէ՛ զինուորական մ'էր և թէ պալատական։ Այս մտօք մահազդները տպուեցան, ցրուեցան, և լրագիրք այնպէս ծանուցին։ Վերջին վայրկեանին, Արքունեաց կողմէ հրաման եկաւ և այս ալ արգիլուեցաւ։ Հրամանն հեռագրաւ եկաւ ուղղակի Վիեննայէ՝ կայսերական զինուորական դիւանատունէն, հրամայելով Բոցտամի կառավարչին որ այն արարողութիւն յիշեալ եկեղեցւոյն մէջ չկատարուի։ Վերջապէս, ընտանիքը չատացաւ յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարել տալով Բոցտամի գերեզմանատան մատրան մէջ, որոշելով մարմինն անտի փոխադրել Շրատէր ազնուական ընտանիքին մանաւոր դամբարանն ի Բացպուրկ և հոն թաղել։ Բայց այս որոշում իրենց հաղորդուելուն պէս, Բացպուրկի եկեղեցականք խմբովին ծանուցին սգակիր ընտանիքին թէ իրենք ո՛չ ներկայ կրնան ըլլալ յուղարկաւորութեան հանդէսին ի Բոցտամ, ո՛չ ալ թաղման արարողութիւն կատարել ի Բացպուրկ։ Ամենքն ալ կը բողոքեն այս կերպիւ կատարուած մարդասպանութեան մը դէմ, և միահամուռ ձեռնպահութեամբ կը բաղձան իրենց զգացած զայրոյթն զգայնել նաև ազնուականական դասակարգին։ Ընտանիքն այժմ շուարեր մնացեր է։ Խեղճ Շրատէրին մարմինն անվերջ կը սպասէ որ յուղարկաւորութիւն կատարուելիք եկեղեցի մը և գերեզմանատուն մը գտնուին։

Ֆրետերիկ կայսրուհին, միշտ վեհանձն, միշտ բարեգութ, փութայ ցուակցական հեռագիր ղրկել սգադիր ընտանիքին, և միանգամայն խորհուրդ յայտնեց մահուան պատճառ եղած դէպքին համար։

* *

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՊԵՐԼԻՆԷ

Պերլին, 16 Ապրիլ.

Քոյէ-Շրատէրի մենամարտին վրայ հարցապնդում պիտի ըլլայ Բրուսիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Արդէն գրուեցաւ թէ Պառոն ֆոն Շրատէր, իւր մահուան անկողնին վրայ, պատուոյ խօսք առած էր իւր որդիէն՝ չմենամարտելու Պ. ֆոն Քոյէի հետ։ Բայց հիմա կը ծանուցուի թէ Շրատէրի որդին պիտի մենամարտի Քոյէի որդւոյն հետ, որ նախատական նամակ մը ղրկեր է անոր։ Լրագիրք ըստ մեծի մասին կը պնդեն որ՝ եթէ հասարակ ողջմտութեան մտածմունք չզօրեն՝ իշխանութիւնք վերջապէս միջամտեն, և կասեցնեն այս անվերջանալի արիւնհեղութեանց շարքը։

Պառոն ֆոն Շրատէրի հոգեհանգստեան արարողութիւնն այսօր տեղի ունեցաւ գերեզմանատան մատրան մէջ, ի ներկայութեան շատ մը սպայից և ազգականաց։ Արքունեաց մատրանապետ Տ. Վէնցլանտ որ կը պաշտօնավարէր, մենամարտը դատապարտեց խիստ խօսքերով, և բոլոր ներկայներն (ըստ մեծի մասին ազնուականք) յորդորեց պատկառ կալ Տանտարանեայ պատուիրանքին, մանաւանդ առաջին, վեցերորդ, եօթներորդ և իններորդ պատուիրաններուն։ Պառոն ֆոն Լանքէնի և Պառոն ֆոն Հանի միջեւ զրուցուած մենամարտը տեղի պիտի չունենայ։

* *

Քոյէ—Շրատէրի մենամարտին վրայ եւրոպան ամեն մայրաքաղաքներու լրագիրք յօդուածներ կը հրատարակեն, մենամարտը կ'ուսումնասիրեն, անոր նշանակութեան վրայ կը ճառախօսեն։ Ամենէն ողջամիտ խօսքերն Անգլիացիք կ'ըսեն։ որովհետեւ անոնք դարուս առաջին քառորդին մէջ իսկ վերուցին մենամարտն, և անկէ ի վեր ոչ նուազ պատուաւոր են և ոչ նուազ պատուախնդիր քան իրենց դիւրագրգիռ Ֆրանսացի կամ Գերմանացի դրացիները։ Մենամարտի պաշտպանք աւելորդ է ըսել թէ պատուախնդիր ասպետականութեան մնացորդը կը դաւանին մենամարտը։ Բայց Բրուսիոյ ազնուականութեան բարքերը դիտելով, յորդորոյ յորդի փոխանցուող այս մենամարտք ոչ թէ ասպետական շրջաններու այլ վայրենութեան դարերու արիւնհեղութիւնները կը յիշեցնեն։ Մենամարտն ուրիշ բան չէ բայց եթէ արեան վրէժխնդրութեան շարունակումն, որուն խարազիչ վէնտէթա կ'ըսեն և Ալպանիացիք՝ Պէսա, զոր Կայսերական Կառավարութիւնն արգիլեց քանի մը տարի առաջ, տեղւոյն վրայ յանձնաժողովներ կարգելով որպէս զի հաշտեցնեն իրարու դէմ արեան վրէժխնդրութիւն ունեցող արեւաւոր ընտանիքները։ Բայց ինչ որ գուցէ կրնար ներուիլ արեւաւոր լեռնականին, ընական է որ չներուի իրենք զիրենք Բրուսիայի ազնուականութեան ծաղիկն համարող բարեկիրթ անձերու։

ՖՐԱՆՍԱ.—Գաւառային խորհուրդները չեն կրնար քաղաքական խնդրոց վրայ վիճաբանիլ, թէպէտ կը մասնակցին Ծերակոյտի անգամոց ընտրութեան։ Թէպէտ չեն վիճաբանիր քաղաքական խնդրոց վրայ, բայց «փշեր» կը յայտնեն, զոր նախարարութիւնը նկատողութեան կ'առնու կամ ոչ։ Գաւառային խորհրդոց ներկայ նստաշրջանին գումարումէն առաջ, նախարարական շրջաբերական մը ղրկուեցաւ, որով կ'ըսուէր թէ եկամտի վրայ տուրքի մը հաստատումը ճշդիւ խօսելով քաղաքական խնդիր մը չէ, և ներկայ հանգամանաց մէջ լաւ կ'ըլլայ որ գաւառային խորհուրդք այն նոր տուրքի մասին իրենց կարծիքն յայտնեն։ Նստաշրջանի առաջին օրէն յայտնի էր թէ գաւառային ժողովներն ըստ մեծի մասին հակառակ կարծիք պիտի յայտնէին, և հետեւեալ օրն երեւցաւ որ ենթադրուածէն շատ աւելի է հակառակ մեծամասնութիւնը։ Պատճառ.—Ինչո՞ւ համար Գաւառային Ժողովներն, որոց մէջ նոյն իսկ արմատականք կարեւոր թիւ մը կը կազմեն, և որք ստուար մեծամասնութեամբ հանրապետական են արդէն, այսքան կը հակառակին եկամտի վրայ տուրքին։=«Որովհետեւ, կ'ըսէ թէ, ֆրանսացի ժողովուրդը տուրք վճարելէ, նոյն իսկ նոր ձեւով տուրք մը վճարելէ չի խորշիր, բայց չընդունիր ֆրանսական կառավարութեան պաշտօնեաներուն հաշիւ տալ իւր մուրքին և երբին վրայ, իւր գործերուն գաղտնիքն անոնց վստահիլ, ո՛և է կերպիւ, անոնց հետաքրքրութիւնը գոհացնել իւր անձնական գործերուն նկատմամբ։ Այս բաներ Ֆրանսացին անձնական անկախութեան զգայնութիւն կը դպչին։ Ֆրանսացի ժողովուրդը կը տեսնէ որ կա՛մ տարապայման քանակութեամբ եկամտի տուրք պիտի վճարէ, և կա՛մ պիտի հարկադրի իւր անձնական գործերուն գաղտնիքը վստահիլ կառավարական պաշտօնեաներուն, և այս երկու պատահականութիւններն ալ իրեն անհաճոյ են։»

ՅՈՒՆԱՍԱՆ.— Անցեալ Դշ. Սգատիոնի մէջ Եորկիոս թագաւորին նախագահութեամբ տեղի ունեցաւ մրցանակաբաշխութիւնն յաջողագոյն ըմբիշներուն և այլ մրցակիցներուն։ Ամենէն շատ մրցանակշահեցան անգլիախօս աղգաց ներկայացուցիչք, յետոյ Հելլէնք, անկէ ետքը Գերմանք և Ֆրանսացիք։ Տրուած մրցանակներն էին՝ ձիթենիի և դափնիի պսակներ, վկայագրեր, շքադրամներ և դրամական պարգևներ։ 80,000 հոգւոյ մօտ բազմութիւն հաւաքուած էր Սգատիոնի մէջ և շուրջն։ Աննկարագրելի խանդավառութեան մէջտեղ թագաւորը փակալ հռչակեց վերահաստատեալ Ոլիմպեան խաղերուն առաջին շրջանը։ Սոյն մրցմունք, ըստ հնաւանդ դրութեան, չորս տարին անգամ մը պիտի կատարուին։ Կազմակերպիչ մնայուն մարմինն օտարներէն ալ պէտք եղածին չափ դրամական և բարոյական աջակցութիւն գտեր է՝ տեւական հաստատութիւն մ'ընելու համար Ոլիմպեան խաղերը։

ՊՈՒԼՂԱՐԻԱ. — Սոֆիայի լրագիրք գոհութեամբ կը ծանուցանեն թէ Ֆերտինանտ իշխան Կ. Պոլիս դտնուած պահուն Ամեն. եկեղեցին հետ խօսակցելով, ապահովութիւն տուեր է անոր թէ Պուլկար եկեղեցին պաշտպանելու և զօրացնելու համար իւր ձեռքէն եկածը պիտի ընէ։

Ո՞ՒՐ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ.—Փարիզի քաղաքացի մը կարեւոր գումար մը թոդած էր՝ բաշխուելու համար երկու սեռէ երիտասարդ ամուրիներու որք իրենց ծեր և անկար ծնողքը խնամած ըլլան անոնց վերջին տարիներուն մէջ։ Սէնի կառավարչին գահատեսեան թոդուած էր որոշել թէ «երիտասարդ» ըսելով մինչեւ ո՛ր տարիքը պէտք է հասկնալ։ Պ. Բուպէլ որոշեց թէ մինչեւ 30 տարեկանը մարդ երիտասարդ կրնայ համարուիլ և հետեւապէս այս գումարը պիտի բաշխէ մինչեւ 30 տարեկան ամուրիներու որք այնպիսի բարեգործութիւն մ'ըրեր են որդիական երկիւղածութեամբ։ Բայց Պ. Բուպէլ որ արդէն հաճելի չէր Փարիզի քաղաքային խորհրդոյն ծայրայեղ անդամներուն, այս որոշմամբ ալ իրեն դէմ կը յարուցանէ 30 տարեկանէ վեր գտնուող բոլոր ամուրիներն երկու սեռէ, որք շատ կը դժգոհանային սակէ ետքը ծեր մարդիկ կամ պառաւ աղջիկներ կոչուելու։

ՅՈՒՅՑ ՍԵՂՄՆԱԽՈՒՐԱԿԱՆ. — Պ. Սամուէլ Քասպլոյ զբաղիլ մը հրատարակած է քիմնը, գլիսրինիս եւ մարքն օամ՝ ոսկով վերածելու համար, եւ տկոսի գործողութիւնը վերանալու համար։ Անունն է՝ Réduction de francs, florins, marks en livres turques, suivi d'un tableau de comptes d'intérêts. Գին՝ քարտ ոսկի։ 3—3

Յ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ. — Տարրական Սկզբունք Գրամաշրջոյ, Ցուսաբանական խնդրոց լուծմանը համար կիրարկուած. մանկավարժական ուղղութեամբ։ Գին 3 ղրշ։ 479 3—3

Տոքթ. Մ. Եազրճեան

ԳԱՍԵՐԳԻՒՂ, ՄԷՕԱԻԻՐՏԱՐ ՀԱՍՏԷՆԻ

Կը դարմանէ ամեն տեսակ ներքին եւ արտաքին հիւանդութիւնները։ Կը գտնուի ամեն օր իւր քնարարանն։ Իսկ Երեքշաբթի եւ Ուրբաթ կէս օրէ վերջ Բերա Մաշալաճեան էֆէնտիի դեղատունն։ Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ ձրի հիւանդ կընդունի իւր քնարանը Գատրգիւղ Հայոց կեղեցւոյ մօտ։ 505 8—13

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՃԻԳՐԱՂԴԱՐ, 18 Ապր.—Ճիպրալդարի հետեւակ պահպան զօրաց հրամատար Քարինկդըն զօրավարին հրման ղրկուած է անմիջապէս Հարաւային Ափրիկէ երթալու, Մադագասկէնեռուն դէմ պատերազմող զօրաց վերին հրամատարութիւնն ստանձնելու համար։

ԹՐԻԷՍԹԷ.— Սերպիոյ թագաւորն Աթէնքէ հոս եկաւ։

ՎԵՆԵՏԻԿ.—Ռումանիոյ թագաւորն ու թագուհին հոս հասան։

ՎԻԵՆՆԱ, 19 Ապր.— Հնդիկ ինքնօրէն իշխան Հայտերապատի Մահարաճան Կ. Պոլիս գնաց։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՔԱՆ, 20 Ապր.—Շուէտի Ոսկար թագաւորն այսօր այցելեց Ռուսիոյ մայրաքաղաքն։

ԳԱՀԻՐԷ.—Սուտանի արշաւանքին համար իբրև թերհաւիւ այսօր Պ. Միւնոգէր 130,000 ոսկի եւս առաւ Հանրային Պարտուց Վարչութենէն յանուն եգիպտական կառավարութեան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերման հին զօրականք որք մասնակցեր էին 1870-71 պատերազմին, մայիս 11ին մեծ հանդէս մը պիտի կատարեն ի պատիւ կնքման Ֆրանքֆորդի Դաշնագրին (Ֆրանսայի հետ), և 20,000 հին զօրականք թափոր մը պիտի կազմեն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պալաթէն մեզ կիմացնեն թէ տեղւոյն թագական խորհուրդը վերջապէս որոշած է վերբանալ Սալամթօմրուքի հայակաւոր վարժոցը։

Այս վարժոց երկրաշարժէն վնասուելով նորոգուելէն ետքը, անցեալ աշունէն ի վեր, տասը-տասնըհինգ աղքատ ընտանիքներ անոր մէջ բնակութիւն հաստատեր են, և ասոնք հեռացնելու համար դպրոցը տարադրելի վիճակի մէջ դրուեր է իր նպատակին ծառայելու համար։

Կիրակի օրը կատարուեցաւ Գումրգաբուի չորս թաղերու Աղքատախնամ ընկերութեան Տնօրէն Խորհրդոյ նոր ընտրութիւնը և քուէից մեծամասնութեամբ անդամ ընտրուեցան.

Տ. Արսէն	քհնյ.	Տ. Յովսէփեան
Տ. Ոսկի	քհնյ.	Օհանեան
Մեսրոպ	էֆ.	Պէյլիքճեան
Պողոս	»	Մինասեան
Պողոս	»	Էնթսէրճեան
Խաչիկ	»	Խանճեան
Հայկ	»	Խօճասարեան
Կարապետ	»	Խանճեան
Տիրան	»	Մելիքեան

Ընտրեալ լուրեր

ԵԼՄՏՍՅՈՑՈՑԻ յանձնաժողովն երէկ ալ ի նիստ գումարեցաւ՝ նախագահութեամբ Առաւարական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշայի և մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՄԵՆ ՇՈՒԿԱՆ.—*Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ անմիջապէս ձեռնարկուի Մեծ Շուկային նորոգութեան, ըստ այն տեղեկագրին զոր մատուցած էր յատկապէս կազմեալ յանձնաժողովն, և որ առաջարկած էր արդի վիճակը պահելով նորոգութիւններ կատարել։*

ՕՏԵՍԱՅԷՆ այս առտու Պոլսոյ նաւահանգիստը դարձաւ Սո-լլոնէյէ շոգենաւն, որ Պուկարիոյ իշխանը Օտեսա տարած էր։ Սո-լլոնէյէ Ոսկեղջիւր մտաւ։

ՇԱՀԻՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԸ.—*Կրթական նախորդ նախարար Միւնիֆ փաշա, կրսէ Մոնիթէրը՝ այսօր վաղը Թէհրան կերթայ՝ յանուն կայս. կառավարութեան ներկայ գտնուելու։ Պարսից Նարէտտին Շահին գահակալութեան յոբելեանի հանդէսին։*

—Մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպանատան մէջ այդ առթիւ ընդունելութիւնը և լուսավառութիւնը պիտի կատարուին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ կառավարութիւնը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, որոշած է վերահաստատել Կ. Պոլսոյ ընդհանուր հիւպատոսութիւնը։ Կըսուի թէ այդ պաշտօնին պիտի կոչուի դեսպանատան պաշտօնատարներէն Պառոնէ ասպետը։

ԹԱՐՍՈՒՍ զրկուած առողջապահական բժիշկը, յետ քննութեան, հաստատեր է թէ կասկածելի հիւանդութեան դէպքեր չեն պատահած։

ՖԻԼԻՊԷի առեւտրական սենեակն որոշեր է խնդրել Պուլկար կառավարութենէն՝ հարկ եղած ձեռնարկն ընել օամ. կառավարութեան մօտ, որպէս զի երկու երկիրներու միջեւ փոխանակուած ապրանքները մաքսէ ազատ մնան։

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ.—*Կրթական նախարարութիւնը Բ. Դրան պիտի մատուցանէ՝ Կ. Պոլսոյ մէջ հաստատելի համալսարանին յատակագիծներ ու ծրագիրը։*

ՔԱՐԱՓԱՆՑ սակայսոյցներու քննութեան համար կազմեալ յանձնաժողովն որոշեց որ իր կողմէ կարգեալ մասնաժողովները մինչեւ Մայիսի վերջը աւարտեն իրենց աշխատութիւնները։

ՀԱՅԿԵՐՈՒԹ.—*Իտալական դեսպանն ու դեսպանուհին, առջի իրիկուն, սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան պաշտօնէից ոմանք։*

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Էլիբթ, երէկ, Լոնտոն ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

ԿԻՆ ԲԺԻՇԿ.—*Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, կին բժիշկներն ալ պիտի կրնան բժշկութիւն ընել, եթէ վիլայական ունենան։*

Պ. ԼԱՖԻՒԱՆԴ, անօրէն Օամ. Պանքային, վաղը մայրաքաղաքս կը ժամանէ իր կնոջը հետ։

Ե. ՁՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ (Սուրիա) վրայ ասելցուելիք հինգ վաստերու մին ալ կազմակերպուեցաւ։

ՄԻՐԶԱ ԻՍՄԱԻԼ ԽԱՆ, խորհրդական Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպանատան, Թէհրանէն ճամբայ ելեր է մայրաքաղաքս գալու համար։

Իսմայիլ խան մեկնելէ առաջ Նասրէտտին Շահին ներկայացեր է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ Ֆերտինանտ իշխանը արդուզարդի թանկագին նիւթ մը նուիրեց Պետական Խորհրդոյ անդամ Քոնոթանթէն Գարաթէոտորի էֆէնտիի կնոջը։

ՊԵՐՈՒԹի մէջ յունաց յատուկ վարժարանի մը կառուցման համար արտօնութիւն շնորհուեցաւ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղեաց՝ Էսկիշէհր-Գոնեամ գծին շինութիւնը մինչեւ Իլկին աւարտած ըլլալով, կառավարութիւն ի մօտոյ մինչեւ Իլկին պիտի երթան։

ՄԻՏԻԼԻՒի մէջ կազարան մը հաստատելու համար մենաշնորհ խնդրած էր Պոլսոյ վերաբնիչ ատենի ընդհանուր դատապետ օգնականներէն Իսմայիլ Հագգը պէյ։ Պետական Խորհուրդն իր հաւանութիւնը տուած է և պիտի տեղեկագրէ Բ. Դրան։ Իսմայիլ Հագգը պէյի այն աղերսագրոյն համար, որով մենաշնորհ խնդրած էր Միտիլիի մէջ հանրային պարտէզ մը ինչպէսեւ քաղաքին առջեւ քարափ մը շինելու, տակաւին որոշում մը տրուած չէ։

ՎԱՐԴԻ ԻՒՂ. — *Էնկիւրիի Զօրում գաւառակին մէջ ալ վարդի մշակութեան ձեռնարկուած ըլլալով, կուսակալութիւնը 15,000 տունկեր ուղած է Երկրագործական նախարարութենէն։*

Անցեալները տրուած որոշման մը համաձայն, վարդի իւղը հինգ տարի տասնորդի տուրքէ զերծ պիտի մնայ, որպէս զի այդ արհեստը, որ կարեւոր տեղ մը կը բռնէ, ընդհանրանայ և զարգանայ։

Բ. ԴՈՒՌՆԵՆ հրահանգ խնդրուեցաւ որ երբ կայս. Իրատէով կարգեալ քաղաքային պաշտօնեայ մը անհատական յանցանքի մը համար հարցաքննուի և հարցաքննիչ դատաւորն անոր դատուելն որոշելով յանցանքը պատիժ հրաւիրող արարք մը ըլլայ, այդ կարգի պաշտօնեայ մը հարկ է թէ ոչ պաշտօնէ դադրեցնելով դատարանի ենթարկել։

ՊԱՀԱԿԱՆՈՑ.—Մէրսինի, Սէլէֆքէի եւ այդ ծովեզերաց վրայ կառուցանելի պահականոցներուն տեղը որոշելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովն կը պատրաստուի նոյն տեղն ուղեւորելու։

ԵԱՖԱԷՆ Երուսաղէմ շինուած երկաթուղւոյն վերջնական ընդունելութիւնը կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովն երէկ իրիկուն Եաֆա ժամանեց։

ՐՈՒՄԵԼԻի նահանգաց քննիչ յանձնաժողովն, որ Մանաստիր ժամաներ էր, շաբաթ օրը Քըրցօվա դացեր է։

ԹՈՒՐԲԻՏՕ. — *Օամ. կառավարութեան հաշուոյ Գերմանիոյ մէջ շինուած թորբիտոի շինութիւնն աւարտած ըլլալով, ելմտական նախարարութիւնը պիտի վճարէ շինութեան ծախքը։*

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՈՐԹԱՏՈՒՆԿ. — *Այսընի նահանգին մէջ Գարբրեագի ու Մադինսի տնկարաններէն՝ մէկ տարուան միջոցին՝ 441,000 ամերիկեան որթատունկ բաշխուեր է այն այգեպաններուն, որոց այգիներն որթալուրիճէ վնասուած էին։*

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱԼԻ.—Այս օրերս Իզմիրի նաւահանգիստը կը սպասուի Ֆրանսական Լէնոա-ս շրջուն մարտանաւն և չորս շաբաթ յետոյ երեք չորս մարտանաւէ բաղկացեալ նաւախումբ մը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութեան Մարտ ամսուան հաշուոյթը՝ անցեալ տարուան նոյն ամիսէն ԿԷՔը հազար ոսկւոյ չափ պակաս եղաւ։

ՍԸՎԱՉԻ նահանգին տուրքերու տնօրէն կարգուեցաւ Ահմէտ Ֆէթհի էֆէնտի, որ ի մօտոյ իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ՀԱՆՔ.—Վաճառական Հաճի Մուսթաֆա էֆէնտիի ու ընկերներուն արտօնութիւն տրուեցաւ՝ խուզարկութիւններ կատարել Այտընի գաւառին Քէօչկ գիւղխումբին մէջ՝ արծաթախառն կապարի, անագի և զինկոյի հանքերու համար։

—Այտընի նահանգին Պոզոյուք անուն տեղը գտնուած զմանիտի (զըմբարա) հանքի մը չահագործման համար 60 տարուան մենաշնորհ պիտի տրուի Պ. Է. Ուիթլի։

ԱՏԱՆԱԻ նահանգին կուսակալի նորընտիր օգնական Սուրուրի պէյ հրաման ստացաւ իր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար։

ԳՕՆԵԱԷՆ կը գրեն թէ չրջակայ լեռները ձիւնով ծածկուեր են։ Գաւառակաց մէջ առատ ձիւն տեղացեր է ու սասսլի ցուրտ կրնէ և թէ այդ պատճառաւ քարամաթիւ ոչխարներ կը կորնչին։

ԹԻՒՆԷԼԻՆ համար թէեւ ըսուեցաւ որ որոշուած է մենաշնորհի պայմանագիր երկարել, սակայն Իֆթամ կըսէ թէ, ըստ որում արդի պայմանագիրն աւարտելու տակաւին տասնըհինգ տարի կայ, ուստի երկարելու մասին տրուելիք որոշումը յետաձգուեր է։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ անցեալ չորեքշաբթի գիշերուան սառը մեծամեծ վնասներ հասուցեր է։ 1,800 այգիներէն հազիւ 50ին քերքն ամբողջովին չէ վճասած։ Պղտաստու ծառերը՝ մանաւանդ թզենիները վնասուած են։ Տէմիրճիի մէջ ջուրերն ալ սառելով բոլոր տունկերը ոչնչացեր են։ Հազիւ տասնըհինգ օրէն կարելի պիտի ըլլայ եղած վնասները ստուգել։

Մաղնիսա և Գասապա մէջ ալ միեւնոյն պատճառաւ այգիներն ու տունկերը վնասուեր են։

ԶԲՕՍԱՆԱՒ.—Առջի օրը Պէրուէնէ Պորսոյ նաւահանգիստը ժամանեց սպանիական զբօսանաւ մը՝ Ռ—րանէյա անուն։

ԵՂԵՌՆԱՅԻՍ ատեանն երէկ կրկին անգամ դատեց Քէօր Անտոն անուն անձն, որ ի Ղալաթիա Եօրկի անուն անձն սպանած և ուրիշ մարդ մը վիրաւորած ըլլալն համար տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեր էր, և Վճռաբեկ ատեանը բեկած էր զվիճը։

Եղեռնադատ ատեանը, յետ երկրորդ դատաւարութեան, նկատելով որ Անտոն պատճառ եղած է Եօրկիի մահուան, մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց զայն։

ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալ ուրբաթ իրիկուն, Իզմիրի մէջ, շոգենաւային Բանիպալէան ընկերութեան նաւապետներէն մին անձնասպան եղեր է բեվոլվերի հարուածով մը։

—Էրսէբի մէջ կինի վաճառական մը Եօրկի Քրիքիթպէլի՝ բաւական վնաս կրած ըլլալով, ինքզինքն սպաններ է բեվոլվերով։

ԲԵՐԱի պատժական ատեանը հինգ անսուան բանտարկութեան և մէկուկէս տարի ոստիկանութեան հսկողութեան տակ մնալու դատապարտեց Լէվինէ անուն կին մը, որ Կիւմիւշ Սուի զօրանոցին ջրհանկիրն էն Կարապետին զրամը գողցած էր։

ՔՍԱԿԱՀԱՍ.—Ֆէնէրի Պատրիարքարանին Մինասգաններէն Լէմնոսի մետրապոլիտ Տ. Աթանաս, առջի օրը, կամարկի Մեծ Կղզիի շոգենաւը մտնելու պահուն, երկու քսակահատներ շորթեցին անոր ոսկի ժամացոյցը ու շղթան, սակայն իմացուելով չարագործները ձերբակալուցան, որք էին քսակահատ Քէօր Սթէֆօ և Քոնտարը Եանի։ Ժամացոյցն ու շղթան ետ բերին։ Ժամացոյցն ու շղթան ոչ բոլոր յանձնուեցան։

ԱՐԿԱԾ.—Առջի օրը Մեծ Կղզւոյ քարանձաքերէ միոյն մէջ երկու խրոցի գործաւորներու վրայ խոշոր քար մը ինկաւ և երկուքն ալ վիրաւորուեցան։

ՅՈՒՅՑԱԿ ԵՐԿՈՐԴ

Պրաստայի Աբէ-Էլէան Որբանոցին Ընդունած ամանորի նուէրները.

Մինչեւ 31 Մարտ (Ն. Տ.) շնորհակալութեամբ ընդունած ենք ստորեւ նշանակեալ նուէրներն։

Տեարք և Տիկնայք՝

*Կարապետ Զօրպաճեան դրչ. 10, Ա. Հարոն Ատոիկեան 5, Յովհաննէս Նարլեան 5, Ոսկի Ճիպոյի Պոլիս 5, Երանոյ Տէր

ՔՈՆԵԱՔՆ. Ի.
ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ
ՄՈՍՔԱԴ ԳԻՆԻՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
ԱՄԵՆԷՆ ԶՈՒՏ ՔՈՆԵԱԿԸ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

Ցունական եւ Եւրոպական բազմաթիւ հիւանդանոցներու
Մեծաքանակ առաքում բովանդակ Թուրքիոյ, Եգիպտոսի, Սուրիոյ, Ռումանիոյ, Սերպիոյ, Պուլկարիոյ, Ռուսիոյ, Ամերիկայի և Հնդկաստանի համար։

ՎԱՃԱՌԱՆԻԾ ԳՈՒՊԱՐԱՆԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻԾ ԳՈՒՊԱՐԱՆԻ

ՊԱԹԻՍԹԱ Ի ՊԻՐԷՈՆ
ՄԻԱԿ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՔՈՆԵԱԿԻ
Պ. Ֆ. ՊԱԹԻՍԹ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊԻՐԷՈՆ
ՈՐ ՀՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒՆԻ
Հաստատեալ 1872 ին

Միակ ներկայացուցիչ Տ. Կ. Տիսքինատիս։ Կենդրոնական վաճառատեղի, Ղալաթիա, Յիւլֆարի փողոց, թիւ 23 · Մասնաճիւղ Բերա Փայլանճի—Փուլլուք թիւ 9

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Իւլի երկրորդ աստիճան արուեցաւ Բեղրպուրկի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Հագգը պէյի։

Ֆէրիկոյթեան աստիճան՝ կայս. թիկնապահ և հեծելազօրաց Միրլիվա Շերիֆ փաշայի։

Պայազիտի Նախպ անուանեցաւ Լաթաքեան նախորդ Նախպ Մուսթաֆա Ֆազլ էֆէնտի։

Ատանայի Նահանգին Արմենակ գաւառակին Նախպ անուանեցաւ Օսբրիլիի նախորդ Նախպ Սատեստին էֆէնտի։

Տրապիզոնի Նահանգին Ֆաթսէ գաւառակին Նախպ անուանեցաւ Ակնայ նախորդ Նախպ Խալիտ Ֆէրիտ էֆէնտի։

Սըվազի Նահանգին Լաստիք գաւառակին Նախպ անուանեցաւ Ալուշէրի նախորդ Նախպ Իսմայիլ էֆէնտի։

Նոյն Նահանգին Զիլէ գաւառակին անդամ ուանեցաւ Մէկլէվէի նախորդ Նախպ Խալիտ Հըֆզի էֆէնտի։

Պիթլիսի Նահանգին Սասուն գաւառակին Նախպ անուանեցաւ Տիրէբի Նախկին Նախպ Մուսթաֆա էֆէնտի։

Խարբերդի Նահանգին Հիւսնիմանուր գաւառակին Նախպ անուանեցաւ Էրպիլի նախորդ Նախպ Խալիլ Սբրի էֆէնտի։

Տիարպէքիրի Նահանգին Սեւերեկ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Սիլվանի գայմագամ Խալիս էֆէնտի, որուն յաջորդեց Մէնէլիքի նախորդ գայմագամ Օսման Նուրի պէյ։

Տիարպէքիրի Նահանգին Զերմիկ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ամիխյէի գայմագամ Հասան Շէվկը պէյ, որուն յաջորդեց Զերմիկի գայմագամ Հիւսէյին Շիւքրի էֆէնտի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բեղրպուրկի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Պէհա պէյի, նաւային կցորդ դեր-հաղաբպեան Մուսթաֆա պէյի, զինուորական կցորդ հաբիւրապետ Ձէփիլ պէյի և Օսեսսի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Ֆէյզի պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումները հաղորդուած են ի կրեսարակութիւն.

«Էսքիրնէի կուսակալութիւնը հեռագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ Սոֆուլը գիւղաքաղաքին մէջ, անցեալ Փետրուար ամսուն, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, չորս հարիւր տղաքներ պատուաստուեր են։»

—«Ապրիլ 7 թուականաւ Բարձր. Մեծ-նպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պիթլիսի, Խարբերդի, Պրուսայի, Երզրումի, Տրապիզոնի, Մուսուլի, Տիարպէքիրի, Սըվազի, Էնկիւրիի, Վանայ և Հալէպի Նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ—ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԲԱՌԱԳՐՈՅՑ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Իբրեւ հեղինակ հայերէն-գաղղիերէն Բառագրոց, կուգամ այս առաջին և վերջին գրութեամբս մի քանի միջէ վկայութիւններով ներկայացնել ողջամիտ հասարակութեան բառագրոց այն կէսերն՝ զորս Տ. Յովհաննէսեան մերթ անուղիղ կարծելով և մերթ սխալ գրուած տեսնելով և անճիշդ նշանակելով՝ կարծեր է նուաստացուցեալ իմ արժանիքս և կասկել երկասիրութեանս վրայն։

Նախ և յառաջ ըսեմ թէ, ես երբեք յաւակնութիւն ունեցած չեմ անձս անսխալ համարելու։ Գիտեմ և կը խոստովանիմ զի թերութիւններ զուրկ չէ բոլորովին իմ գործս՝ առանց սակայն փոքրոգի քծանդրութեանց և տպագրութեան յայտնի սխալներու խօսքն ընելու։ Այդ սխալները՝ քիչ չատ անբաժան ամէն մարդկային գործերէ, կրնան հետեւանք ըլլալ թէ՝ անմտադրութեան և թէ ժամանակի անգիտութեան։

Տ. Յովհաննէսեան իւր քննադատութիւնը Բառագրոցս դէնէն կը սկսի ընել և կը յանդիմանէ զիս թէ, սոսկ առ բարեկամութեան ուղղեալ նամակներ անարժանաբար դնելով բառագրոցս սկիզբն, անյագ փափագ մ'ունեցած եմ երկասիրութեանս վարկը բարձրացուցնելու հանրութեան առջեւ։

Տ. Յովհաննէսեան կը հաճի՞ արդեօք առ բարեկամութեան յայտնել կուրբաբ իւր կարծիքն որ և իցէ երկասիրութեան մը վրայ։ Կրնա՞յ արդեօք բարեկամութեան զոհել իւր անունն՝ արատաւորելով զայն ազատամտական աշխարհի առջեւ։

Սկսինք քննել իւր սխալ կարդացած, սխալ կարծած և սխալ ներկայացուցած կէտերը։

Ա.—էջ սիւնակ տող սխալ ուղիղ
230 Բ 19 amplifiatif amplificatif
Եթ amplifiatif դրած չեմ, այլ ampliatif (տես էջ 230 սիւնակ Բ տող 19 — Ընդարձակիչ բառն)։

Բ.—էջ սիւնակ տող սխալ ուղիղ
125 Ա 35 բասիլիսկոս բասիլիկոս
ԲԱՍԻԼԻՍԿՈՍ, քարը (Առձեռն բառարան հայկազեան լեզուի)։
ԲԱՍԻԼԻՍԿՈՍ (Ե. Հ. Ա. բառագիրք յաչխարհաբառէ ի գրաբառ)։
ԲԱՍԻԼԻՍԿՈՍ, V. Արքայիկ օձ (Ա. Գալֆչյեան, բառագիրք հայ-գաղղիերէն)։
Basilic, գահգահա (Նորայր, բառագիրք ի գաղղիերէն լեզուէ ի հայերէն)։
Basilic, Քարը, գահգահա, սապլը եշլան, ֆերվէ, եւայն։ (Քալո-նէ, բառագիրք արուեստից և գիտութեանց և գեղեցիկ դպրութեանց)։
Basilic, Քարը, Բասիլիսկոս, գահգահա։ Բասիլիսկոս (համատեղումիւն). (Ա-գէբէեան, բառագիրք ի գաղղիականէ ի հայ և ի տաճկէ բարբառս)։
Basilic, Բասիլիսկոս. (Մ. Նոռ-պարքեան, բառարան ֆրանսերէնէ ի հայ-աշխարհիկ)։
Bàsilisk, Բասիլիսկոս, Քարը (Ա-գէբէեան, Բառարան անգղիարէն և հայերէն)։
Այսքան վկայութիւնք բաւական են կարծեմ համոզելու համար զՏ. Յովհաննէսեան, թէ Բասիլիսկոս է ճիշդն և ոչ Բասիլիկոս։

Գ.—էջ Սիւնակ Տող Սխալ Ուղիղ
110 Ա 35 Ափոդիսեան Ափրոդիսեան
Ափոդիսեան գրած չեմ ես, այլ Ափրոդիսեան և ափրոդիտական, որոց երկուքն ալ ուղիղ են հաւասարապէս (տես էջ 110 սիւնակ Ա տող 35, 40 և 42)։

Դ.—էջ Սիւնակ տող Սխալ Ուղիղ
70 Ա 33 sinon si non
Թողովրդային համակրելի բանաստեղծին գաղղիական Ակադեմիոյ աթոռէն հրաժարելէն ի վեր, մենք խեղճ գաղղիագէտս sinon բառն այսպէս միացեալ կը գրենք և այնպէս գրել կը սորվեցուցնենք բոլոր մեր աշակերտաց, գիտնալով որ si non այսպէս անջատ գրելը սխալ է։

Ե.—Անպայման նորասիրութիւն մը չի համարուիր կարծեմ, երբ ինչ չատ յառաջ այլեւայլ բառագիրներ հաստատած են արդէն Mac ferlane բառին գոյութիւնն և ընդունած իրենց բառագրոցը մէջ։

Mac ferlane, s. m. nom anglais d'une sorte de manteau, avec collet sans manches.— «Il entra par la porte de Saint-Denis, cachant sous un macferlane son bras en écharpe.» (A. Houssaye). (Paul Guérin. Dictionnaire des dictionnaires).

Mac-ferlane, գ. ար. կրկնոց (manteau) ինչ որ ունի օձիս և է թեղանատ (sans manches). Մակիֆերլան. (Նորայր, Բառագիրք ի գաղղիերէն լեզուէ ի հայերէն)։

Տ. Յովհաննէսեան իրաւունք կ'ունենար թերեւս, երբոր բառագիրքս յօրինուած ըլլար ի գաղղիերէն լեզուէ ի հայերէն։ Հայերէն բառ մ'ընդունած ատենս ստիպեալ եմ դնել անոր գաղղիերէնն։

Զ.—Cet homme est humain.

Հոս humain բառն homme բառով բացատրելու կրկնաբանութեան յոգնութիւնն իբրեւ թէ յանձն առած եմ եղեր։

Զարմանալի է։

Մարդասէրի, Բարեգործի նշանակութեամբ արդեօք կարելի չէ՞ ըսել Cet homme est humain.

Homme, personne, prince humain (boiste) (Gazier).

Un homme bon et humain.

Է.— Գլխադիր բառին շապկա ևս նշանակելուն վրայ կը զարմանայ Տ. Յովհաննէսեան, և պատ ի պատ խօսքերով համոզելու կը ջանայ ընթերցողն։

ՆՈՐԱՏՐ.— Bonnet, Գլխադիր ինչ կանանց։ Chapeau, Գլխադիր (կանանց)։ Coiffe, գլխոյ հանդերձ կամ զարդ (կանանց). գլխադիր։

ՓԱՌՈՒՆԻ.— Bonnet, Խոյր, Գլխարկ, Գլխադիր, գլխանոց. տճ. Լոգֆա, ղաֆկա, ֆէս։ Այն ամենայն որ դնի ի գլուխ առ ի ծածկել զայն, և լինի զանազան ձեւով և նիւթով։ Chapeau, Սափ և զգլխարկէ կանանց յօրինելոյ ըստ տարազու ուրոպացւոց.— Գլխաշուք, գլխադիր։ Coiffe, Գլխադիր, Գլխաշուք (կանանց)։

ԷՄԻՆԵԱՆ.— Coiffe, Դգակ, Գլխանոց, Գլխադիր (կանանց)։ Coiffure, Գլխանոց, Գլխադիր. ծածկոց գլխոյ։

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ.— Bonnet, Գլխադիր (կանանց)։ Coiffe, Գլխու լաթ կամ զարդ, Գլխադիր։

ԱԻԳԵՐԵԱՆ.— Coiffe, Գլխադիր. Դգակ։

Ե. Հ. Ա.— Գլխարկ, խոյր, արտախուրակ, գլխարկ, գլխադիր։

ԳԱԼՖԱՏԵԱՆ. — Գլխադիր, coiffe, coiffure.

ԳԱՆԹԱՐԵԱՆ.— Coiffe, Գլխադիր (կանանց)։

Ը.— Եթ լուցկի բառին տեղ վառեկ (էլլէճ) դրած չեմ, այլ վառիկ, լուցանելիք, լուցափայտ, լուցան (տես էջ 277 և 769)։

(Շարունակելի) ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

ԱԶԴ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Անատոլուի երկաթուղեայ տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ ապրիլ 10էն (Ն. Տ.) ի վեր սկսած է գործադրութեան դնել ի նպաստ ներածման նիւթերուն որոնք Հայտարարագրէն կը ղրկուին Աֆիոն-Գարահիսարի, Զէյ, Աք Շէհրի և Իլիկինի կայարանները, նոր բացառիկ սակացոյց մը առժամեայ, որ հետեւեալ յոյժ զեղչեալ գիները կը պարունակէ.

Ապրանքներ	Ներկայիս կամ բաց մնացեալ	Նոր սակացոյցն ի գործադրութեան կամ բաց մնացեալ վճարելի	Ներկայիս կամ բաց մնացեալ	Նոր սակացոյցն ի գործադրութեան կամ բաց մնացեալ վճարելի
	Մակերեսներ		Մակերեսներ	
Ալիւր	15,000 քիլոկրամ	2,600	1,000 քիլոկրամ	200
Գարի		2,880		221
Սեր		3,800		291
Ածուխ		4,200		322

Այս զեղչուած գիներէն պիտի նպաստաւորուին հետեւեալ նիւթերը.

Ամէն տեսակ պղպատ և երկաթ՝ ձողեայ և թերթէ, կոչտ կերպով պատրաստուած երկաթէ կամ պղպատէ նիւթեր, չծրարուած այլ միասին կապուած, ինչպէս

Ա. շրջանակներ, պայտեր, կացիններ, մուրճեր, բահեր, բրիչներ, սըրմուխներ առանց կոթի.

Բ. Սիւներ, սալեր, երկաթէ կամ պղպատէ թել, վանդակներ, թափուած կամ ծեծուած երկաթէ կտորներ, երկաթէ տարաներ, գիներ, երկաթէ անիւներ, երկաթաթիթեղ, թրակերներ որոնց երկայնութիւնը վակոնի մարմնոյն չափ ըլլայ, և նմ։

Գաղեղ, նշայ, տակառիկով կամ արկղով գարեղուր, մոմ, բամբակեղէն, սուրճ, կասպա, կրաքիւս, մեխակ, զանազան ներկեր, արոյր՝ ձուլածոյ, ձող և թերթ, համեմունք, անագ՝ ձուլածոյ, ձող և թերթ, ամէն տեսակ իւղեր, լեղակ, մաքառնա, գունկոդ, քնա, ձիթապտուղ, ամէն տեսակ թուղթ, կապար ձուլածոյ և պատատ, արճիճ, խողովակի կապար, Բարիզի գամ, սենդական խըմորներ, կաթիր և սեւ պղպեղ փոշի և հատիկ, աճառ, սիւֆրաղ տը քիւիվրը, քրքում, անուշադրի աղ, քալաքար, շաքար, ճերմակ շաքար և սառնաշաքար, ապակիէ գաւաթ և գէնկ՝ ձուլածոյ, ձող և թերթ։

Նմանապէս թիւ 9 ընդհանուր պակասցոյցի Գ. կարգին նոյն զեղչերը պիտի ընէ նոյն երթեւեկութեանց համար, սա նիւթերու մասին. անդրանկան պատածոյ, կերպաս, բամբակի թել, բուրդի թել, վուշի թել, կանեփի և հնդկի կանեփի թել, ձեռագործք, բամբակի, բուրդի, վուշի հիւսուածք, մանր երկաթեղէնք եւ մերթ՝ զրկուած առնուազն 1000 քիլոկրամ բեռով կամ այսչափ ծանրութեան համար վճարուած։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար կրնայ դիմում ըլլալ առեւտրական ճիւղին ի Հայտար-Փաշա, Հայտար-Փաշայի կայարանը և պարոն Տրլակրամաթիքաի, յանձնակատար ի Պոլիս։

Զ—3 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՌՔԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԳԻՆԵՐԸ

Արշալոյսէն մինչեւ վերջալոյս, փոքր երթեւեկի (20 վայրկեան առ առաւելն) գինն է հինգ զրուշ։ Մեծ երթեւեկը (40 վայրկեան առ առաւելն) 10 զրուշ և մէկ ժամու երթեւեկը՝ 15 զրուշ։

Վերջալոյսէն մինչեւ կէս գիշեր փոքր երթեւեկը 7 զրուշ է, մեծը՝ 10 և մէկ ժամունը՝ 20։

Կէս գիշերէն մինչեւ արշալոյս՝ փոքր երթեւեկը՝ 15, մեծը՝ 20 և մէկ ժամունը՝ 25։

Մէկ օրուան համար վարձուած կառքի գինն է 80 զրուշ։

Ժամու վրայ հաշիւը կըլլայ հետեւեալ կերպով. առաջին երկու ժամերուն 15 զրուշ և 10 զրուշ հետագայ ժամերուն համար։ Հետագայ իւրաքանչիւր ժամու սկզբնաւորութիւնը կեր կը հաշուի։

Կամուրջի գինը ուղեւորաց կը վերաբերի։

ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՄԵՆԵԱԿ

Տասը-տասներկու տարիէ ի վեր փաստաբան Մելիքեան Գարեգին էֆէնտիի գրասենեակը՝ ամէն տեսակ դատերու վերաբերեալ գրաւոր գործերու մէջ ծառայած եմ և այդչափ տարիներու մէջ իմ ստացած բազմատեսակ փորձառութեանցս շնորհիւ՝ փաստաբանութեան մէջ գործնական կերպով յառաջանալու փափաքանօք՝ փաստաբանական գրասենեակ մը հաստատեցի ի Պոլիս Պահէք-Գարու Բասիմ Փաշա խան թիւ 8։

Արդ, կը ծանուցանեմ դատի տէրերուն թէ ամենայն ուղղամտութեամբ պիտի կատարեմ դատական ամէն տեսակ գրութեանց խմբագրութիւնները և յանձն պիտի առնեմ Հաւգուզի, Առեւտրական ու Պատժական գործոց վերաբերեալ դատեր ինչպէս նաև դատերու և Շերիի յատուկ գործառնութիւններ։ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ց. ՊԱՍՄԱՋԵԱՆ
509 5—10

Վակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Ապրիլ 9,21 1896

Անուանում. եւ վճարելիք	թուական	Անուանք Արժեղոնոց	Ընթացիկ Գիներ
100	1881	Քնս.Մէրիկ A	63 —
100		» » B } 1%	35 10
100		» » C	21 —
100		» » D } զրուցուած	22 24
400		» » } բացուած	22 35
100		} միջոցէ	22 26
100	1870	Ռուս.Պկ. } զրուցուած	112 25
Ֆր. 500		} բացուած	114 50
Անկ. Վճր.		} միջոցէ	113 75
20 10	1890	Օսմանիէ 4%	— —
22 11	1869	Բրէչտի Թէն. Ցմ.	7 37
10 5	1872	Յօս. Ցմ. տր Շ. է Վ.	4 06
140 140	1878	Լաւրիումի	54 50
500 300	1888	Անատոլուի (Բժմ.	605 —
500 500		Երկաթուղիք (Պրմ. 5%	315 —
20 8	1882	Թրամուէյ (Բժմ.	8 20
500 500		(Պրմ. 5%	485 —
500 200	1883	Ցսմ. Ռէժի	15 32
1.40 1.40	1892	Ցսմ. Միկարկի 6%	1 57
11 5½	1893	Ցսմ. Ապահզն. Ընկ.	4 85
500 500	1882	Զրի Ընկ. Տէլբոս	383 —

ՍԹԻԼԱՆ (Բրիմ) Ի ՎՐԱՑ	Ց. Ա.	Ընդ.
8 օրուան համար 1000 հատի	6	— ½
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	2	—
Ռիքոր	—	20
Կանխիկ (Էվվալէսիզ)	—	20

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	110	75
Փարիզ » Ֆր.	22	77½
Վիեննա 8 օրուան Ֆիորր.	10	80
Պերլին չէք Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	25
1 ամսուան համար »	8	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԻՆ		
Անգլ. ոսկի Ց. Ա. 100 դրշ.-էն	116	22
20 Ֆրանքնոց	87	32
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրլիմից	51	10
Ռուպլ Ադիզաղամ	8	56
Մէճիտիյէ	108	18
Մանր արծաթ	102	20
Մէճիտիյէ	98	—
Թոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	2	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ		
ՓԵՏՐՈՒԱՐ 21 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Ցսմ. Բ Կնխկ. Ֆր.	—	—
» » C »	21	35
» » D } (Բացուած »	—	—
} (Փոցուած »	20	72
Ռումէլիի Երկաթուղի »	115	—
Բրիսրիդի »	455	—
Մաքսային Պարտատուրք »	495	—
Սամանկէ »	408	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	263	75
Պանք Օթոման (անուանկին.) »	567	50
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	101	70
» » 4½% »	106	50
» Իտալական »	81	40
Բրլտի Լիոնէ »	769	—
Բրլտի Ֆոնսիէ »	—	—
Քոնդուռա տ'Էսբոնդ »	—	—
Մուէզի Բաժնեթուղթ »	—	—
Եգիպտական Միացեալ »	525	—
Զէք Լոնտոնի վրայ »	25	175
ՍԱՄՍՈՒՆ 21 Ապրիլ		
Ռումէլիի Սրկաթուղի Ֆրորին	57	—
Ցսմ. Ռէժի »	172	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	120	55
» Փարիզի »	—	—
ԼԻՈՆՍԻՆ 21 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Հ.	63	75
» » B »	35	25
» » C »	21	—
» D } (Բացուած »	—	—
} (Փոցուած »	20	50
Ցսմ. Փոխ. 1891ի 4% } Ընշխ.բեռլ.	—	—
» » 1894 3½% } Եգպ. Հրկ.ով	—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	13	62
Ա.յաքնի Երկաթուղի »	13	—
Միացեալ Եգիպտական »	104	25
Առանձնաշնորհեալ »	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտ »	113	31
Գուլկաբ. Փոխառ. »	—	—
» » Նոր 6% »	97	75
Ռանթ Հելլենական 5% 1881 »	39	25
» » 5% 1884 »	32	25
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 տարի	25	337
ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ 21 Ապրիլ		
Ցսմ. Փոխառութիւն 1883ի Մարր	—	—
Ռումէլիի Երկաթուղի »	111	37
Անատոլուի Երկաթ. ½ Գրոնթ. »	—	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	400
» Փարիզի » 3 ամիս	—	—
Մանկեռնոյ Երկաթուղի	—	—

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌՈՒՍՏԻՆ ԿԱՐԳԻ Պ. ԵՒ ԱՇԵՏԱԼ, ԱՄՍԵՐԻԿԵՏԱՆ—ԱՏԱՄԱՆԱՔՈՅՏԻ
(Հաստատեալ յամիս 1852)

Նորաձեւ գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ երգնական, ուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, զէմի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Կոգորիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ ծխելցուցիչ դեղերու, եւ նորաձեւ ատամներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ձիշտ Զպուրճանց դէմն)։ Գատարդիւղի յամախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիսօվելի փողոց ամէն օր։

Ե. Գ. Հաւատարելու համար Եւրոպոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ժամերները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին բերայի գործատեղիներն։ 410

Ա Զ Դ

Շէնքի փոփոխութեան պատճառաւ, վերջերս Վերպանոյի մասնաճիւղը ի Դալաթիա, Թիճարէթ խան, Բերլէմպէ Բազար, կը ծանուցանէ թէ գիներու մեծ զեղչ մը պիտի ըլլայ շարժիչներուն, ցորեն լուսալու մեքենաներուն, ձուլածոյ գլանիկաւոր աղօրիքի, ալիւրի մաղարան, մաքրիչ-ոգածիչի, ճախարակներու, դաշնակներու, դրամարկղներու և այլնի վրայ, որք կը գտնուին յիշեալ ընկերութեան կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ցուցադրութեան մէջ։ 3—6

ՄԵԾ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ ԲԻՄԻԱԿԱՆ ՏԱՐԲԱԼՈՒԹՄԱՆՑ

ՈՐՊԷ ԿԸ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԻՒՆ ԲԱՇԽԻՈՒԹԵԱՆ, ԱՌՈՂՋԱՌԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ։

52, Եէ-ֆէէ Գալաբրբ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս, 52.

Պարոն,

Պատիւ ունիմ ծանուցանելու ձեզ թէ 1896 մարտ 1 էն սկսեալ վերստին կազմակերպեցի իմ քիմիական աշխատանոցս ի Եիւբէք Գալտրբրմ, 52, այնպէս որ անմիջապէս, մեծ ճշգրտութեամբ և չափաւոր գիներով կը ձեռնարկեմ ամէն տեսակ տարբերածմանց։

Ուստի ներկայիս կուգամ խնդրել ձեր վստահութիւնը և հաւատալ ձեզ թէ այն աշխատութիւնները զոր պիտի հանձիք յանձնել ինձ, պիտի կատարուին ամէն փափագելի խնամքով, ամէն ճշգրտութեամբ և արագութեամբ։

Հաճեցէք ընդունիլ, պարոն, յարգանաց հաւատին։

ՏՈՔԹ. Գ. ՄԻՆԿՐՕՍ
քիմիագէտ Վեհ. Սուլթանին
ճարտարապետ-քիմիագէտ
վկայեալ Զուրիխի համալսարանէն եւ բազմարուեստեան
վարժարանէն.
Աղդակից անդամ Զուր խի քիմիագիտական ընկերութեան
Նախկին օգնական Զուրիխի երկրագործական կայանին եւ այլն։
5—12

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1882ԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ ԹԱՇՄԻՋ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 59 ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՁԱԽԵՂ ԴԻՄԱՑ

Ասկից 14 տարիներ առաջ, երբ մեք մէջ գանգատներ կային թէ առեւտրական այս ճիւղը մերայնոց կողմանէ չի մշակուիր, եւ թէ նպաստավաճառութիւնը միշտ օտարազգիներու սեպհականութիւն է եղած, այս վաճառատունս հաստատել ձեռնամուխ եղայ, որուն այս երկաթ ժամանակեայ զոյութիւնը, աւելորդ է ըսել, իւր հետեւած ուղղամիտ եւ հաւատարիմ ուղղութեան մի զօրաւոր ապացոյցը կընայ նկատուիլ անշուշտ։ Այժմ, տնտեսական ծանօթ կացութիւնը զիս կը ստիպէ ծանուցանել թէ վաճառատանս յարատեւութիւնն ու զոյութիւնը՝ որ ցայսօր երբեք անպատուաբեր հանգամանք մը չէ ունեցած հրապարակին մէջ, այլ եւս տոմսակիցներուս համակրութիւնն չպիտի կանգնայ է, որուն յուսամ թէ արժանի պիտի համարուիմ։

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին լաւագոյն ապրանք՝ միշտ օրուան գինով։ 468 20—72
ՄԵԼԵՌՈՆ ՏԷՕՊՄԷՃԵԱՆ

ԹԱՆԹԱՐԳԵԼ
ԵԼԵԲՓՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ
եւ ուրիշ ամէն տեսակ ելեկտրական գործիք
ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ
Ընտիր ապրանք, խնայվոյ աշխատութիւն
1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ
Ս. Վ. ԱԶԷՄԵԱՆ ԵՂԲՕՐ
ՅԱՆԶԱԼՈՒՈ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏ
ՀԱՅԹԱՅԹՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
14 եւ 19, Զիվէր Պէյ խան, 14 եւ 19
Քիւրէֆիէր — Կալաթա

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
ԴԱԼԱԹԻԱ
Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

33. Գալաթա փողոց, Ցսմ. Պանիրայի դէմ. 32
Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ

Յանմարարութիւնք առանց ծախքի կը ղրկուին մինչեւ տուն։ 533

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈՒԹԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Տարբ չոգենաւը, նաւապետ Մաքբրրմ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարապած և Օտեսա ուղեւորած է։

Իրբ չոգենաւը, նաւապետ Ուոթսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 14ին և 28ին հոս կը սպասուի։

ՏՕՔԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վկայեալ Ֆիլատէլֆիոյ եւ Նիւ Եորքի համալսարաններէն, երեք տարի հիւանդանոցաց մէջ ծառայած, յետ տասն եւ հինգ անակ փորձառութեան, իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Սագըզ Աղաճ փողոց թիւ 47 տունը, ուր կ'ընդունի հիւանդ ամէն օր ժամը 7—11. երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը օրի կը զարմանէ իրեն գիմողները, իսկ շաբաթ օրերը ժամը 7 էն մինչեւ 9ը կը զտնուի Գալիս Քիւչիւքեան եղբարց դեղատանը։ Կը զարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւնք, մանաւանդ սրտի եւ կուրծքի եւ կը կատարէ ամէն կարգի վիրահատական գործողութիւնք։
457 31—78

Տղայոց սնունդ. — Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ։

ԻԼԱՆ
ԹԱԶԻՆԷԻ ԹԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսայի շահանէեէ միապայեա օլունանգաց համաձայն գարարը գամիսի նիսանին 8ինճի բաղարիրթէպի վէ քէօմիւրին տաքի 10նընճը չարչանպէհ կիւնի վիրիլէճէկինտէն Լթալիպ օլանլարին էեամը մէզբիւրտեսէ սաաթ 6տան 9ա գատար Խազինէյի ճէլիկէի միւչարիւլէհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 Նիսան 312 2—3

ԻԼԱՆ

312 սէնէպի անպար վէ ֆապրիգ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՖՈՒՐԸՆԴԻՍ

ԳՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,671,018
ՀԱՍՈՑԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 2,906,678

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,444,000
ՀԱՍՈՑԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պարոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրաւական եռաչխատութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար դիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած Լլոյտին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ նոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը դիմեն Էֆրուսի գիծել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Ա. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Պարոյ, վերոյիշեալ երեք Ընկերաց.

ԻԻՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագինք	ֆրանք	93 միլիոն
1894 տարւոյ հասոյթ	»	16½ »
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ	»	194 »
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	15 միլիառ

Ընկերութիւնը շահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամեն տեսակ վճառաք և վճառատուններ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և ասոնց նմանող զանազան չէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՒԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատէր, Լիոնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատուոյ նախագահ, Օամ. Կայս. դրամատան և Բէժիի ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։

Մ. ԱՏՕԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն, դրամատէր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղւոց Ընկերութեան, և Օամ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Դէր-Նախագահ։

Մ. Մ. ՕՏԷՈՒՏ. Ս. Տերվիէ, Գ. Ժէմսոն, Ժ. Մառքուառ, Ա. Միռապօ, Ա. Թուրնէյսըն. Անդամք Վարչական Խորհրդոյ։

Մ. ՇԱՌԼ ԲՕՊԷՐ. Տնօրէն հրդեհի ճիւղին։

Մ. ԱԼՖԻՐ ՖՕՒ. » կենաց ճիւղին։

Մ. ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի Կ. Պոլիս.

Ղալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան։

Ընկերութեան դրամատունն ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	ֆրանք	127 միլեոն
1894 տարւոյ հասոյթ	»	15½ »
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ	»	72 »
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	258 »

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ուղղակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն — Vie entiere
2. Խառն ապահովագրութիւն — Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն — » à terme fixe
4. Գոմպինէ (Combinée) բաւած ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ. ապահովագրութիւնը կատարուած օրվի ապահովագրեալ գումարին համեմատութեամբ Ընկերութիւնը իւր գաղնապրին մէջոց (police d'assurance) ստորագրութեան ներքեւ, շահաբաժինները կ'երաշխաւորի որով գաղնապրին լրացեալ պայմանաժամուն թէ ապահովագրեալ գումարը կը վճարէ և թէ երաշխաւորութեան ներքեւ առնուած և առաջուց որոշուած շահաբաժիններն։

Իւնիօն Ընկերութեան 127 միլեոն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիոն ֆրանքի գումարին համեմատութեամբ 50 առ. % ը երաշխաւորուած ըլլալը ակներեւ է։

Թուրքիոյ Դիւանաւոր քաղաքաց մէջ փոխ գործակալութեանց համար, պատուաւոր երաշխաւորութեամբ բարոյականի տէր անձինք կը փնտռուին։

Իր անարատութեան պատճառաւ

ՇԱՐՕԹՕ

բէբէթոնը միակն է որ կը գործածուի Գ. Բասթէօռի, Գերլինի, Վիէննայի և Բեռլրզպուրկի աշխատանոցներուն և Ֆրանսայի ծովային հիւանդանոցներուն կողմէ։

ԱՋՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԱՓ ՆԵՐԳՈՐԾՈՒՄ

ՇԱՐՕԹՕԻ ԳԻՆԻ
ԲԷԲԷԹՈՆԱՆ ԲԷԲԵԹՕՆԻ
VIN CHAPOTEAUT

Բէբէթոնն, որ իբր ամենայաւ սնունդ ծանօթ է, կովի մսին մարսողութեան արգիլեալ է՝ բէբէթինի և կամ նոյն իսկ ստամոքսին մէջցաւ։ Այդ կերպով կը սնուցանեն հիւանդները, նոր ապաքինածները, ինչպէս նաև այն անձերն, որք ունին հիւծուէլ առաջ եկած անարիւնութիւն, սնունդներէ նոգկանք, տենդ, չաքարախտ, թոքախտ, թանչէք, ուռուցք, քանսէր, ստամոքսի օրլեարդի հիւանդութիւն՝ տաք երկկիրներ բնակելէ յառաջ եկած։

ՇԱՐՕԹՕ, 8, Վիվիէն փողոց, Փարիզ, և բոլոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՇԼԷԹԷԱՍ
ՔԼԷԴԷԱՍ

ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ՍՐՏԻ. Ամեն ընտանիքներու մէջ անհրաժեշտ։ Պատրաստութիւն անոփչ-ոփ։ Համը սքանչելի։ Աւելի ազդեցիկ քան մոմածաղկի, առնանուլի և այլ ջուրերէ, անմարսողութեան, սիրտխառնուքի, ստամոքսացաւի, քացխութեան, դալուկի, ջղացաւի, զլխացաւի, ծովախտի և այլ հիւանդութեանց համար, և գլխի, ստամոքսի, ջիգերու ամեն տեսակ անհանգստութեանց համար։

Համաճարակի ատեն թանկագին, ինչպէս ինֆլուէնցայի, տենդերու, քոլերայի ատեն։

Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս ամեն լաւ դեղարաններ։

Եղբարանատեղի և ներկայացուցիչ. Ֆընտըզլեան խանին քով թիւ 7—8, ՊՈԼԻՍ։

Նոյն հասցէէն ուղղեցէք

ՍԷՆ-ՌԱՖԱԷԼԻ ԳԻՆԻ

զօրացուցիչ և կազդուրիչ։ 508 5—24

ՆՈՒՐՐԻ ԳԻՆԻ
VIN NOURRY

Եռասով և թանէնով յաջողութեամբ կը բռնէ մարիւ ձկան իւղին տեղը, մանաւանդ տաքերուն. յանձնարարուած է բոլոր բժիշկներէն՝ տղոց և մեծ մարդոց համար որք

ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵՆԷ
ՓՏԱԽՏԷ
ՍԻՆՇԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷ

կամ կուրծքի հիւանդութիւններէ կը տառապին։ 449

Կը գտնուի ամեն դեղարաններ։

Պահանջել «Ճշմարիտ Դինի Նուրրի»։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւնք

Ոշ. 8/20 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 9/21 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ. 10/22 Սուրհանդակ դէպի Փոր-Սայիդ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆոմ, առաւօտեան ժամը 11ին։
Ոշ. 10/22 Մեսաստաթոյի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Շշ. 11/23 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 12/24 Աղեքսանդրիոյ Սորհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱՋԴ.— Մարտ 9 21, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գուերորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 268

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՇՈՒԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒՆ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՐԱՆԿԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ, ԳՈՒՄԱՐ
906,000,000 ՖՐԱՆՔ
Տնօրէն-Բէն Յ'Եւրոպա

Փարիզ, 16, Պուլվար տէ գիւթալիէն. 1,3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական չէնքին մէջ
1845ին հիմնուելն ի վեր

Ապահովագրեալ գումար. 1 Մէյլոն	123,000000
1895ի դրութիւն	
Ապահովագրեալներու վճարուած	87,000000
Հասոյթ	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000000
1896 յունուար 1	
Աւանդք եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա	40,000000
Ցաւեալ դրամագլուխ	121,000000
Արդի ապահովագրութիւնք	4 Մէյլ— 141,000000

Տնօրէններն ապահովագիր

Շահաբաժիններու բարձրամբ և ապահովագիրներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։

Պայմանագրութեան նոր եղանակ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։

ԱՒԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի եւաքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէն-Բէն ի Թուրքիա

188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.

Վալիտա փողոց, Պէթալիս խան, Ղալաթիա

ՆՈՐ ԱՌԻՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆՔ
ՌԻՆՕՒ ԵՒ ԸՆԿ.
8, ՎԻՎԻԷՆ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ
NOUVEAUX PARFUMS
ԼԻՊՈՒԹՔ—ՓՈՇԵ—ԱՇԱՌ

Ֆանանկա
Գարոֆական եղրեւանք
Միւկէ տէ պու�ա
Կլաշիցոյա
Բուրբոնիա
Մեքսակ կիրիկ
Պարաբանա հիւրիկ
Սէլ ճն.
Թուլնա
Բանկ-իլանկ
Ֆրանսական մանուշակ
Լմբրեֆալ Ռիւս.
Եւ բոլոր ծանօթ հոտերը

Կ. Պոլիս, Թէգոս, Մէջիտի, Նաղբաս, Հիսար, Սիմանօֆ A.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն ԲԱՖԻ ՊԷ ԸՆԿ

Մարսիլիայի և Պոնտի ՀԼԸ-ի կանոնաւոր ոստիկանաբար

Մինչեւ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղւոյ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղեալի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՕՐՕՅԻ
Մոմճաքէ փողոց թ. 10

38

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏԱՒՆ ԿԱՀԵՐԻԻ
ԺՕՐԺ Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ.

657-659 Ռիւ-Մէնը Գոլ-Գոլ, Կ-լորիսի հրապարակին դիմաց Ե-ոշի խոշոր 657-659

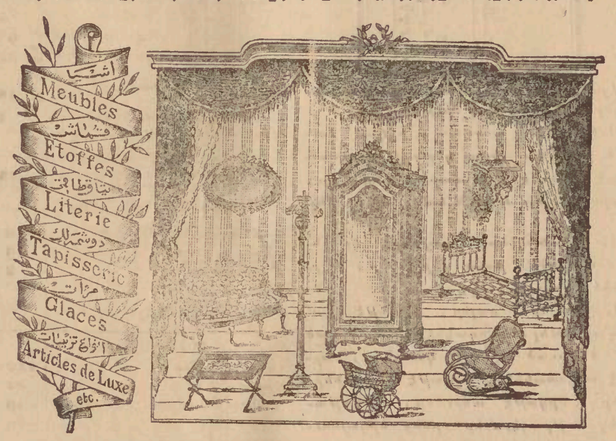

Գ. Գ.-Ժ. Ժ ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ. արտասովոր մեծ վաճառում մը կազմակերպեցին՝ ամեն տեսակ կահերու՝ ննջասենեակներու, ճաշասրահներու, սրահներու, աշխատութեան սենեակներու եւ այլն։ Ասոնք, որք կու գան խնայողութեամբ իրենց տունք կահաւորել, կրնան այցելել այդ մեծարանոցն եւ գիներուն վրայ տեղեկութիւն առնուլ։

ՃԱՇԱԿ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Վաճառատունը նաեւ ունի կահերու եւ կահաւորման զարդարան մը, ամեն տեսակ յանձնարարութեանց համար, զորս կը գործադրէ երաշխաւորեալ ոստիկանութեամբ։ Կարգ միջոցի մէջ կը յանձնուին թէ մայրաքաղաքիս եւ թէ գաւառաց համար։

ՍԻՏՆԵՑ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՐԻՔՍԷՔ ԳԱԼՏԷՐԵՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զմեղիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մեծաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմեղիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չնայելով զայնս կը գնեն, որպէս զայն գործարանին արժէքաւոր զմեղիներուն վարկը կը կոտրեն։

Ճօն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին առադրութիւնքն այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն դնել զմեղիներու, ածիլիներու, կտրացներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարանն 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միացեալ գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փոփոխողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որ կը հաստատեն Միացեալի դրամարկղներու տպագրութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ դգալներ, պատառամաղներ, գանակներ ու սեղանի կանգնած ապտակներ ինչպէս նաեւ առժամ բլուրէ դգալներ, պատառամաղներ եւ այլն։ Նոյնպէս չայնոցի փոկեր ու մուրեներ, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրանցներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային զինուորական յատուկ կոնակներ, հոբիայի մեհենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

ԻՍԿԵՐԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիտարէն	Կոմարջէն	Կոմարջէն	Իսկիտար
12 —		12 20	
12 30		1 —	6 25 Պշբ.
1 —		1 20 Գուգլ.	7 — Վոսփ.
1 30		1 30 Վոսփ.	7 30
		1 50	8 20
2 30	7 05 Պէշիկ.	2 25	9 —
2 —	8 05 Գզ. Պշ.	3 —	9 40
3 15 Ֆէրպ.	8 50	3 20	10 15 Գգկ.
3 30	9 25	3 35	10 30 Ֆէրպ
4 10	9 45 Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	10 40 Գգկ.
4 35 Վոսփ.	10 — Դապ.		11 —
5 45 Ֆէրպ.	10 35 Գգ. Գպ.	4 25	11 25 Գգկ.
5 10	11 — Գգ.	5 05	11 30 Ֆէրպ
4 40	11 — Ֆէրպ.		
3	11 20	5 50	11 55
6 25	12 05	4 4 Ֆէրպօթ	12 15*

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիտարէն	Կոմարջէն	Կոմարջէն	Իսկիտար
			6 25 Պշբ.
12 —		12 20	7 — Վոսփ.
12 45	7 05 Պշբ.	1 —	7 30
1 30	8 10 Պշբ.	1 30 Վոսփ	8 20
2 10	9 —	1 50	9 —
2 5	9 30	2 20	9 45
3 25	9 45 Ֆէրպ.	2 50	10 15
3 15 Ֆէրպօթ	10 15	3 — Վոսփ.	10 50 Ֆէրպ.
4 —	10 3 Դապ.	3 45	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ.
5 5	11 10	4 45	11 20
4 45 Ֆէրպօթ	11 45	5 20	11 55
6 —	12 5	5 45 Ֆէրպօթ	12 15

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 —	Հարէմէն Սալանգ բացի Կիր.է)	
4 30	» » բացի ուր.է	
10 40	» » բացի ուր. կիր. օրերէ)	
11 25	» » ուր. կիր. ժ. 10.45ին	
1 30	Կամուրջէն Հարէմ Սալանգ բացի կիր.է	
4 —	» » » բացի Ուր.է	
10 10	» » անտի Սալանգ բացի ուր. կիր. օրերէ	
11 10	» » » Սալանգ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։	

ԻՍԿԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՂԱՔԱՇԵ ՄԻՏՏԵԻ ԿԱՌԱՔԱՐԶ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15	Իսկիտարէն Դապաթաշ Սիբրէճի
4 45	Իսկիտարէն Սիբրէճի
9 45	Իսկիտարէն Սիբրէճի
11 —	Իսկիտարէն Սիբրէճի
4 —	Սիբրէճիէն Իսկիտար
5 45	Սիբրէճիէն Դապաթաշ Իսկիտար
10 30	Սիբրէճիէն Իսկիտար
11 30	Սիբրէճիէն Դպգ. Իսկիտար

Տան.—Ոչ միգապատ եղած տաեն, շոգենաւ իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։

L'ANCRE — ԼԱՆՔԻՒԼ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵՆԱՑԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒՈՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՌԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱՄԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 1871 ԷՆ ՍԿՍԱԾԻ 93 Վ.ՀԱՄԲԱՒԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. եւ արք. ներքին խոր. հրզական, Նախագահ
» Թեոդոք Հոեոս, գեր-Նախագահ
» Ժոզէֆ Հոեոս, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական
» Բեյ,ոման Նարօ » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսպէն
Թէոտոր Բոսցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄՈՒՌ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆիոյու, ԼԻՕՆԵԼ ՊՕՆՏԻ Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՅԻՐ ԴԵՐՍԻՄՅԱՆ. Կ. Պոլիս, Գալատասարայի խան թիւ 7, 392

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1896 Մարտ 14էն սկսեալ մինչեւ 1896 Ապրիլ 15

(Բոլոր ՀԷՐԷՆ ՕՐԵՐԸ) Եւրոպական Եղբէրն Կոմարջէ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՇԱԲԱԹ

Ժ. Վ.		Թ.
12 —	Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. Պօյճ. Բ.Հս.շոգ.ին կը հաղորդակցի	46
1 —	Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենր.Պօյճ.Բ.Հ.պիտի հաղորդակցի	45
1 45	Բ.Գ.Ենմ.Մզպ. Պէօթ. Թրպ.Ենթ. շոգ.ին հետ հաղորդակցելով Պէշ.	43
1 15	Բ.Ա.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյտ.Թրպ.Պէյր. Զիկ-Զակ շոգենաւին հետ հաղորդակցելի վերջը ժամը 2½ին ենր.էն պիտի մեկնի	17
3 —	Բ.Ա.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյ. Թրպ. Ենթ.Սմն. Մրկ. Պօյճ. Բ.Հ. շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի Ուրբաթ օրերը Ամն. Գրչ. Օրպ.	45
5 45	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թպ.Պէյգ. Ենթ.Սմն. Մրկ. Պյճ. Բ.Հս.Պպ.Ուր.Գրչ. Օրն.Պշբ.	32
7 15	Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Բշպ.Ենթ. Մրկ.Գնյճ. Բ.Ա.Հս.Գնտ.Պէպ.Ուրպ. Գրչ. Զնկ. Պէյլ.Օրպ.Գգկ.Պշբ.	20
8 —	Ա.Բ.Գվ. Ենմ.Մէգ.Պէօյ. Թրպ. Ենթ. Խան. Մրկ.Բ.Հս.Պէպ.Ամն.Գրչ.Օր.Պշբ.	17
10 15	Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենթ. Մրկ. Բ. Հիս. Պէպ.Ամն. Օրպ. Պէշկ.	28
	Երեքշաբթի Կոմարջէ ԵՐԵՔ ՇԱԲԱԹ	
12 05	Ենթ.Սմն.Մրկ.Պօյճ. Բ.Հ. Պէպ.Ամն. Գրչ. Օրպ.Պշբ.	21
2 30	Ենթ.Սմն.Մրկ.Պօյճ.Բ.Հ.Պէպ.Ամն.Գրչ.Օրպ. Պշբ.	17
10 25	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ, ուրբաթները Պէշիքթաշ ալ պիտի հանդիպի	43
	Պէպէքէն Կոմարջ ԵՐԵՔ ՇԱԲԱԹ	
12 —	Պէպ.Ամն.Գրչ.Օրպ. Պշբ	28
12 30	Պէպ.Ամն.Գրչ.Օրպ. Պշբ.	21
12 50	Բ.Հ. Պէպ. Ամն. Գրչ. Օրպ. Պէշբ.	20
1 30	Բ.Հ.Պէպ.Ամն.Գրչ.Օրպ.Պշ.	28
12 50	Օրպ.էն ուղ. կամուրջ բացի Ուր.է	18
2 30	Պէպ. Ամն. Գրչ. Օրպ, Պշբ.	32
3 —	Պէպ. Ամն. Գրչ. Օրպ. Պշբ.	17
4 —	Բ.Հիս.Պպ.Ամն.Գրչ.Օրպ.Պշբ.Գպշ.ուրբ.գատ	28
4 45	Պէպ.Ամն.Գրչ.Օրպ.Պշբ.	43
5 30	Պէպ.Ամն.Գրչ.Օրպ.Պշբ. բացի ուրբաթէ	34
	Ասիական Եղբէրն Կոմարջ ԵՐԵՔ ՇԱԲԱԹ	
12 —	Գնտ.Վնթ.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.	34
12 05	Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Դանկ.Ա.Հիս.Գանտ.Օրպ. (Ա.Հ. կը հաղորդկ.) Ուրբաթները Օրպ.էն գատ Վան.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Պէշ.	18
12 40	Պէպ.Ա.Հ.Գն.Վնթ.Զնկ.Պէյլ.Գգ.Պշբ.բացի Ուրբաթէ	32
1 20	Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Գնյճ. Ա.Հ. Գոնտլ.Պէշ. Ա.Հ.պիտի հաղորդակցի ուրբաթները Վնթ. Զէնկ.Պէյլ.Գուլգ.Պշբ.	44
1 50	Ա.Հ.Գանտլ.ՎնթԶնկ.պէյլ.Գգկ.Պշբ. բացի ուրբաթէ	46
2 —	Պէյգ.Բշպ.Ենթ.Գնյ.Պօյճ.Բ.Ա.Հ.Գտ.Ամն. Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Գապ.	23
1 40	Գգկ. Սկտ. բացի ուրբաթէ	42
2 45	Ա.Հ.Գտ.Վնթ.Զնկ.Պէյլ.Գգ.Պշբ.	21
3 05	Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Գնյճ.Ա.Հս.Գնտ.Պշբ. (Ա.Հ. շոգ.ին կը հաղորդկ.) Ուր.ները Վնթ. Զնկ. Պէյլ. Գգկ.Պշբ. պիտի հանդիպի	18
3 50	Ա.Հ.Գնտլ.Վնթ.Զնկ.Պէյլ.Գգկ. Իսկ. բացի ուրբ.է	46
4 30	Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Գնյ.Ա.Հ.Գնտլ.Վան.պիտի հաղորդակցի. ուրբաթները Զնկ.Պէյլ.Գգկ. Պշբ. պիտի հանդիպի	41
5 15	Վնթ. Զնկ. Պէյլ. Իուլ. Պշբ. բացի Ուր.է	21
6 45	Պէյգ.Ենթ.Գնյ.Մրկ.Բ.Ա.Հս.Գնտ.Ամն.Վնթ. Զնկ.Պէյլ.Օրպ.Գգկ.Պշբ.հինգշաբթի օրերը Օրպ.Պշբ. հանդիպելէ զատ Իսկիտար ալ պիտի հանդիպի	25

9 — Պէօյթ.Թրպ.Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Գնյ.Ա.Հ.Գնտ. Վնթ.Զնկ.Պէյլ Գգկ.Իսկ. 18
10 10 Պէյգ.Ենթ.Գնյ.Ա.Հս.Զնկ.Պէյլ.Գ. 11
10 20 Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը 10 50ին 44
10 40 Գուգլ, Գպ. բացի Ուր.է 42
11 — Գգկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 20
11 10 Վնթ.էն » » » » 32

(Բոլոր ՀԷՐԷՆ ՕՐԵՐԸ) Կոմարջէն Եւրոպական Եղբէր ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՇԱԲԱԹ

1 —	Պշբ.Օրպ.Գոյ. Արն, Պէպ. Բ.Հ, Մրկ, Ենթ, Թրպ, Պէօյ, Մզպ, Ենմ.Ա.Գվ.	34
2 30	Պշբ.Օրպ.Գոյ.Արվ.Պէպ.Բ.Հ.Մրկ.Ենթ.Թրպ. Պէշբ Մզպ.Եէնի մահալէ	6
3 30	Գապ- Պշբ- Գգկ- Օրպ- Պէյլ- Զնկ-Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնտ-Միրկ-Ենթ-Բշպ- Պէյզոզ Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.	36
4 —	Պշբ.Օրպ.Գոյ.Արն.Պէպ.Բ.Հս.Պօյճ. Մզն. Ենթ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենիմ.	32
4 15	Պէշ.Օրպ.Արվ.Պէպ.	43
5 —	Գապ.Պշբ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնթ.Արնվ.Գանտ. Ա.Բ.Հս.Գնյճ.Բշպ.Պէյգ.Ենթ	23
6 —	Գապ.Պշբ.Օրպ.Գոյ.Արն.Պէպ.Բ.Հս.Մրկ. Ենթ. Պէյգ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.Գգկ.Ենթ	17
7 —	Պշբ.Իսկ.Գգկ.Պէյլ.Զէնկ.Արն.Գնտ.Բ.Հս. Պօյճ.Գնյ.Ենթ.Թրպ.Պէօյ	19
8 30	Պշբ.Օրպ.Արնվ.Պէպ.Բ. Հիս.Միրկ.Ենթ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Եէնի մահալէ	28
9 40	Պէշ.Օրպ.Գոյ.Արն.Պէպ. Են